

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад
«Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

Факультет охорони здоров'я і спорту

Кафедра теорії та методики фізичного виховання

Талалай Богдан Вікторович

**ГЕЙМІФІКАЦІЯ ЯК ЗАСІБ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
З ФОРМУВАННЯ ЦІННОСТЕЙ ОЛІМПІЗМУ В УЧНІВ
ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ**

Кваліфікаційна робота
здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 014.11 «Середня освіта (Фізична культура)»

Особистий підпис:

Богдан ТАЛАЛАЙ

Науковий керівник:

Олена ОТРАВЕНКО

кандидат педагогічних наук, доцент

Зав. кафедри:

Олена ОТРАВЕНКО

кандидат педагогічних наук, доцент

Лубни – 2026

Анотація

Талалай Богдан Вікторович. Гейміфікація як засіб фізичного виховання з формування цінностей олімпізму в учнів підліткового віку. Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти з галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка, за спеціальністю: 014.11 – Середня освіта (Фізична культура). Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». Лубни, 2026.

Актуальність теми дослідження. Формування цінностей олімпізму молоді передбачає комплексний вплив на виховання духовно здорової особистості, сприяють їх фізичному, духовно-моральному розвитку, досконалості й соціальної активності. Проблему інтеграції олімпійської освіти в заклади освіти впроваджують такі науковці, як: В. Єрмолова, М. Булатова, G. Kohe, D. Chatziefstathiou та ін. Сучасні дослідження у сфері фізичного виховання підкреслюють недостатню увагу до виховання цінностей олімпізму в шкільній практиці. Це обумовлює необхідність розробки нових підходів і методик, спрямованих на інтеграцію принципів олімпізму в освітній процес, особливо серед учнів.

Використана методика дослідження: системний аналіз наукових джерел; метод аналізу відеороликів та фрагментів олімпійських заходів; метод гейміфікації; соціологічні методи дослідження (бесіди, спостереження, анкетування учнів); педагогічний експеримент (констатувальний та формувальний етапи), методи математичної статистики.

Наукова новизна дослідження полягає у розробці методичних рекомендацій та програми впровадження олімпійських цінностей для учнів середнього підліткового віку засобами фізичного виховання, апробації методу гейміфікації з формування цінностей олімпізму в учнів-переселенців у процесі фізичного виховання.

Практичне значення. Розроблено анкету, тестові питання для перевірки та вдосконалення знань з теми «Олімпійські ігри. Олімпійські цінності», конспект уроку з впровадження олімпійських цінностей у ЗЗСО, проведено серію інтерактивних занять, тренінгів, вебінарів, квестів: Олімпійський челендж «Шлях чемпіона», науково-спортивний квест «Олімпійський вектор : освіта, цінності, майбутнє».

Результати дослідження можуть бути використані у закладах освіти для вдосконалення процесу фізичного виховання за допомогою сучасних методів гейміфікації з формування цінностей олімпізму в учнів підліткового віку ЗЗСО.

Апробація результатів дослідження здійснювалася у Кременському ліцеї №4 Кременської міської ради Луганської області (довідка №38 від 17.04.2025 р.) та Луганському обласному відділенні НОК України (довідка №32 від 18.04.2025 р.). За результатом дослідження надруковано 3 статті.

Ключові слова: гейміфікація, засіб, фізичне виховання, цінності, олімпізм, учні підліткового віку.

Abstract

Talalay, Bogdan. Gamification as a means of physical education for shaping Olympic values in adolescent students. Qualification scientific work as a manuscript. Qualification work for obtaining a second (master's) level of higher education in the field of knowledge 01 – Education/Pedagogy, specialising in: 014.11 – Secondary education (Physical culture). Luhansk Taras Shevchenko National University. Lubny, 2026.

Relevance of the research topic. The formation of Olympic values in young people involves a comprehensive influence on the upbringing of a spiritually healthy personality, contributing to their physical, spiritual and moral development, perfection and social activity. The problem of integrating Olympic education into educational institutions is being addressed by such scholars as V. Yermolova, M. Bulatova, G. Kohe, D. Chatziefstathiou, and others. Contemporary research in the field of physical education emphasises the insufficient attention paid to the cultivation of Olympic values in school practice. This necessitates the development of new approaches and methods aimed at integrating the principles of Olympism into the educational process, especially among students. Research methodology used: systematic analysis of scientific sources; analysis of videos and fragments of Olympic events; gamification method; sociological research methods (interviews, observations, student questionnaires); pedagogical experiment (constatative and formative stages), methods

of mathematical statistics. The scientific novelty of the research lies in the development of methodological recommendations and a programme for the implementation of Olympic values for middle school students through physical education, as well as the testing of the gamification method for forming Olympic values in displaced students in the process of physical education.

Practical significance. A questionnaire and test questions were developed to test and improve knowledge on the topic ‘Olympic Games. Olympic values’, a lesson plan for the implementation of Olympic values in secondary schools, and a series of interactive classes, trainings, webinars, and quests were conducted: Olympic challenge ‘The Way of the Champion’, scientific and sports quest ‘Olympic Vector: Education, Values, Future’. The results of the study can be used in educational institutions to improve the process of physical education using modern gamification methods to shape Olympic values in teenage students in general secondary education institutions.

The results of the study were tested at Kreminna Lyceum No. 4 of the Kreminna City Council of the Luhansk Region (certificate No. 38 dated 17 April 2025) and the Luhansk Regional Branch of the NOC of Ukraine (certificate No. 32 dated 18 April 2025). Three articles were published based on the research results.

Keywords: gamification, means, physical education, values, Olympism, teenage students.

ЗМІСТ

Вступ.....	7
Розділ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ГЕЙМІФІКАЦІЇ ЯК ІННОВАЦІЙНОГО МЕТОДУ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ З ФОРМУВАННЯ ЦІННОСТЕЙ ОЛІМПІЗМУ В УЧНІВ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ	11
1.1. Процес фізичного виховання в новій українській школі	11
1.2. Сутнісна характеристика гейміфікації як інноваційного методу навчання фізичній культурі учнів підліткового віку.....	13
1.3 Філософія олімпізму як основа формування цінностей.....	17
1.4. Психолого-педагогічні аспекти формування олімпійських цінностей у підлітків.....	19
1.5. Сучасний стан впровадження олімпійських цінностей у заклади загальної середньої освіти	26
1.6. Світовий досвід впровадження олімпійської освіти у зарубіжні заклади освіти.....	31
1.7. Педагогічні умови ефективності гейміфікації у фізичному вихованні.....	32
Висновки до 1 розділу.....	36
Розділ 2. МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	38
2.1. Методи дослідження.....	38
2.2. Організація дослідження.....	39
2.3. Детальний опис інструментарію дослідження.....	41
Розділ 3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ.....	44
3.1. Обґрунтування засобів гейміфікації з формування цінностей олімпізму в учнів підліткового віку у процесі фізичного виховання.	44
3.2. Результати дослідження.....	45
3.3. Впровадження квест-гри «Олімпійський челендж: шлях чемпіона».....	47

3.4. Аналіз результатів анкетування та участі учнів у заходах.....	48
3.5. Порівняльний аналіз експериментальної і контрольної груп.....	61
Висновки до 3 розділу	63
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	65
Список використаних джерел.....	68
Додатки.....	79

ВСТУП

Актуальність теми. Формування цінностей олімпізму молоді передбачає комплексний вплив на виховання духовно здорової особистості, сприяють їх фізичному, духовно-моральному розвитку, досконалості й соціальної активності. Серед подолання проблем, пов'язаних із впровадженням олімпійської освіти в освітній процес закладів освіти України науковці вважають залучення учнівської молоді до Громадських організацій. Наприклад, співпраця закладів освіти з Громадською організацією «Спортивна спілка школярів та студентів Луганщини», серед заходів якої молодь приймає активну участь у онлайн-вебінарах, квестах і конкурсах з олімпізму, активно розповсюджується спеціальна література. Здобувачі освіти та вчителі залучаються до волонтерської діяльності в рамках проведення заходів, присвячених олімпійської тематиці [27, с. 27].

Питання з формування олімпійських цінностей серед дітей та молоді привертало увагу багатьох дослідників у різні епохи. Ідея інтеграції олімпізму в сучасне суспільство бере початок із поглядів П'єра де Кубертена, який вбачав у олімпійському русі потужний засіб виховання всебічно розвиненої особистості з прагненням до самовдосконалення, стійкого характеру та свідомого ставлення до життя. В українських реаліях цю ідею розвинув Ярослав Галан, підкреслюючи її роль у патріотичному вихованні та популяризації олімпійських ідеалів серед школярів. Олімпійський рух – це неповторне суспільне явище, що прагне змінити світ на краще за допомогою спорту. Відповідно до Олімпійської хартії, його головна мета – виховання молодого покоління на основі цінностей взаємної поваги, дружби, солідарності та чесної гри. Рух виступає проти будь-яких форм дискримінації, сприяючи гармонії та єднанню людей з різних країн і культур [26].

У підлітковому віці виховання олімпійських цінностей відіграє важливу роль у процесі фізичного виховання, адже воно сприяє всебічному розвитку підлітка, формуванню здорових звичок, успішній адаптації в суспільстві та становленню активного громадянина. Проте традиційні методи викладання фізичної культури не завжди відповідають очікуванням сучасної молоді, яка

тяжє до цифрових технологій, динамічних форматів і взаємодії через ігрові елементи. Одним із сучасних ефективних підходів є гейміфікація – метод, що сприяє підвищенню зацікавленості учнів, роблячи навчальний процес більш привабливим та інтерактивним.

Досліджуючи можливості гейміфікації, К. Вербах і Д. Хантер зазначили, що вона відрізняється від традиційних освітніх ігрових технологій тим, що акцент робиться на методах, які підвищують залученість учнів, створюючи умови для високої мотивації та успіху. В умовах дистанційного та змішаного навчання краще використовувати для мотивації, запозичені з комп'ютерних ігор, бали, винагороди, рейтинги, відзнаки, щоб зробити заняття більш цікавими [45].

За визначенням аналітичної компанії Gartner, гейміфікація – це використання ігрових механік і принципів дизайну користувацького досвіду для цифрового залучення та мотивації людей до досягнення особистих цілей [41].

Сучасні дослідження у сфері фізичного виховання підкреслюють недостатню увагу до виховання цінностей олімпізму в шкільній практиці. Це обумовлює необхідність розробки нових підходів і методик, спрямованих на інтеграцію принципів олімпізму в освітній процес, особливо серед учнів.

Згідно аналізу літературних джерел, проблему інтеграції олімпійської освіти в заклади освіти впроваджують такі науковці, як: В. Єрмолова, М. Булатова, G. Kohe, D. Chatziefstathiou та ін. Олімпійську освіту з позиції формування української національної ідентичності молоді в системі національно-патріотичного виховання розглянули О. Отравенко, З. Діхтяренко, В. Ганчева, Е. Єрьоменко, (2024). У свою чергу, Я. Щербашин, (2023) розглянув олімпійську освіту в процесі формування гуманістичних цінностей у школярів [1-6], при цьому проблема формування олімпійських цінностей здобувачів саме переміщених закладів освіти в умовах воєнного стану залишається актуальним науковим питанням.

Об'єкт дослідження: процес фізичного виховання учнів у переміщеному закладі загальної середньої освіти.

Предмет дослідження: гейміфікація як засіб фізичного виховання з

формування цінностей олімпізму в учнів підліткового віку.

Метою роботи є запровадження методів гейміфікації у заклади загальної середньої освіти, які є переміщеними у результаті російської агресії, для формування цінностей олімпізму в учнів-переселенців підліткового віку у процесі фізичного виховання.

Завдання дослідження: 1. На основі аналізу літературних джерел надати сутнісну характеристику гейміфікації як інноваційного методу навчання фізичній культурі учнів підліткового віку. 2. Дослідити сучасний стан впровадження олімпійських цінностей у заклади загальної середньої освіти, які є переміщеними у результаті російської агресії. 3. Обґрунтувати та експериментально перевірити ефективність засобів гейміфікації з формування цінностей олімпізму в учнів підліткового віку у процесі фізичного виховання закладів загальної середньої освіти.

Методи дослідження: *теоретичні методи:* аналіз наукової літератури, порівняння, систематизація та узагальнення даних: *емпіричні методи:* анкетування, спостереження, педагогічний експеримент, метод гейміфікації, *методи статистичної обробки:* кількісний і якісний аналіз результатів дослідження.

Наукова новизна дослідження полягає у розробці методичного забезпечення та запровадження методу гейміфікації з формування цінностей олімпізму в учнів-переселенців у процесі фізичного виховання.

Практичне значення. Розроблено анкету (додаток А), тестові питання для перевірки та вдосконалення знань з теми «Олімпійські ігри. Олімпійські цінності» (додаток Б), конспект уроку з впровадження олімпійських цінностей у ЗЗСО (додаток Г), проведено серію інтерактивних занять, тренінгів, вебінарів, квестів: Олімпійський челендж «Шлях чемпіона», науково-спортивний квест «Олімпійський вектор : освіта, цінності, майбутнє». Результати дослідження можуть бути використані у закладах освіти для вдосконалення процесу фізичного виховання за допомогою сучасних методів гейміфікації з формування цінностей олімпізму в учнів підліткового віку ЗЗСО.

Апробація результатів. За результатами кваліфікаційного дослідження взято участь у III Всеукр. науково-практичній інтернет-конференції з міжн. участю «Сучасні проблеми фізичного виховання, спорту та туристично-краєзнавчої і фізкультурно-оздоровчої роботи». 26 листопада 2024 року. Глухів: ГНПУ ім. О. Довженка, 2024; Всеукр. науково-практичній конференції з міжн. участю: «Актуальні питання реабілітації, спортивної медицини та підготовки тренерсько-вчительського складу в умовах воєнного стану» присвячена 130-річчю Міжнародному олімпійському комітету», 12-13 грудня 2024 року. Виступ на пленарному засіданні на УІІ Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні тенденції та перспективи розвитку якісної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту в умовах ступеневої освіти» 17 квітня 2025 року.

Апробація результатів дослідження здійснювалася у Кременському ліцеї №4 Кременської міської ради (довідка №38 від 17.04.2025 р.) та Луганському обласному відділенні НОК України (довідка №32 від 18.04.2025 р.).

За темою дослідження надруковано 3 публікації: у Науковому пошуку молодих дослідників: Зб. наук. праць студентів. № 3. ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка». 2023. С.96-102; у збірнику наукових праць за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю «Сучасні проблеми фізичного виховання, спорту та туристично-краєзнавчої і фізкультурно-оздоровчої роботи». 26 листопада 2024 року. Глухів: ГНПУ ім. О. Довженка, 2024. С.274-278. У збірнику *Collection of scientific papers «ΛΟΓΟΣ»*, 2025. 484-489. DOI 10.36074/logos-09.05.2025.100 (Index Copernicus).

Структура кваліфікаційної роботи. Робота складається з 3-х розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку літератури (80 джерел, з них 15 іноземною мовою), 5 додатків. Загальний обсяг тексту – 102 сторінки. Робота містить 15 таблиць, 15 діаграм та 2 схеми.

Розділ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ГЕЙМІФІКАЦІЇ ЯК ІННОВАЦІЙНОГО МЕТОДУ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ З ФОРМУВАННЯ ЦІННОСТЕЙ ОЛІМПІЗМУ В УЧНІВ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ

1.1. Процес фізичного виховання в Новій українській школі

Однією із нагальних проблем, які нині постають у сфері фізичного виховання в закладах загальної середньої освіти, є обмежені можливості для реалізації фізичного потенціалу учнів. Незважаючи на зацікавленість частини школярів у спорті, фізичній активності, участі в змаганнях і секціях, їм не завжди вдається реалізувати себе повною мірою під час традиційних уроків фізичної культури. Причини цього явища є комплексними: зниження рухової активності серед молоді, недосконала матеріально-технічна база шкіл, перевантаженість учнів навчальними предметами, недостатній рівень мотивації до занять фізкультурою, а також обмеження, пов'язані з воєнним станом в Україні.

У цьому контексті варто акцентувати на важливості впровадження реформ, які враховують сучасні потреби дітей і молоді. Концепція Нової української школи (НУШ), що була ініційована Міністерством освіти і науки України у 2018 році, стала відповіддю на виклики часу, спрямованою на модернізацію освітнього середовища та оновлення підходів до викладання усіх предметів, зокрема й фізичної культури. Реформа передбачає перехід від авторитарної моделі освіти до особистісно орієнтованої, з урахуванням індивідуальних особливостей, інтересів, потреб і здібностей кожного учня. Особливу увагу у межах НУШ приділено саме фізичному вихованню як важливому чиннику гармонійного розвитку школярів [23].

Оновлення методів викладання фізичної культури в межах НУШ включає активне використання сучасних цифрових ресурсів, елементів інтерактивності, впровадження інноваційних підходів, спрямованих на формування ключових компетентностей і цінностей учнів. Одним із провідних принципів цієї реформи є забезпечення доступного, відкритого й інклюзивного освітнього простору для

всіх здобувачів освіти, включно з тими, хто має обмеження у здоров'ї або перебуває у складних життєвих обставинах [25].

Науковий інтерес до цього питання постійно зростає. У своїх дослідженнях О. Андреева, Н. Москаленко, Н. Сорокаліт, О. Отравенко, Н. Хлус та інші науковці акцентують увагу на тому, що інноваційні методи навчання у сфері фізичного виховання сприяють не лише підвищенню якості знань, а й формуванню особистісних рис, таких як самостійність, лідерство, командність і ціннісна орієнтація. Зокрема, Н. Москаленко зауважує, що термін «інноваційний метод» не завжди означає абсолютно нову технологію чи підхід, а радше передбачає осмислення й адаптацію наявних освітніх практик відповідно до умов і викликів сучасного освітнього процесу [15].

У рамках реалізації Концепції НУШ у 2024 році було представлено оновлену модельну навчальну програму з фізичної культури для базової школи, яка включає 75 варіативних модулів. Програма орієнтована на розвиток ключових компетентностей учнів, формування у них позитивного ставлення до фізичної активності, здорового способу життя, а також соціальної відповідальності. Особлива роль у цьому контексті відводиться вихованню цінностей – зокрема, олімпійських цінностей, які реалізуються через участь у різноманітних формах фізкультурно-оздоровчої діяльності.

Практичне впровадження таких цінностей відбувається як на уроках фізичної культури (через варіативні модулі), так і в позаурочній діяльності. До прикладу, під час проведення змагань Cool Games, тематичних виховних заходів, патріотичних марафонів і тижнів олімпійської освіти учні долучаються до активностей, які сприяють формуванню поваги, дружби, досконалості, чесної гри, взаємодопомоги та відповідального ставлення до себе й до інших. Одним із ефективних сучасних підходів у реалізації цих завдань є метод гейміфікації, який дозволяє поєднати освітній і мотиваційний аспекти у навчальному процесі.

Отже, процес фізичного виховання в Новій українській школі ґрунтується на поєднанні традиційних та інноваційних підходів, спрямованих на всебічний розвиток особистості учня. Важливим елементом цього процесу є формування

цінностей, зокрема олімпійських, що в умовах сучасних соціальних викликів, зокрема війни, набуває особливого значення.

1.2 Сутнісна характеристика гейміфікації як інноваційного методу навчання фізичній культурі учнів підліткового віку

Гейміфікація в освітньому процесі – це сучасна педагогічна технологія, що передбачає інтеграцію елементів гри в навчальні ситуації з метою підвищення залученості, мотивації та активності учнів. Основна мета цього підходу — зробити освітній процес привабливішим, емоційно забарвленим, динамічним і водночас ефективним. Завдяки використанню ігрових механік, цифрових інструментів, елементів змагання та системи винагород, навчання перетворюється на захопливу діяльність, яка сприяє формуванню як знань, так і життєвих компетентностей.

У сучасних умовах, коли учні підліткового віку відчують потребу в яскравих враженнях, швидкому зворотному зв'язку та соціальній взаємодії, гейміфікація створює сприятливе середовище для самореалізації, розвитку комунікативних навичок і комфортної адаптації у колективі. Її застосування особливо актуальне в системі Нової української школи (НУШ), що передбачає компетентнісне, діяльнісне й особистісно орієнтоване навчання.

Серед сучасних дослідників, які досліджують потенціал гейміфікації в освітньому середовищі, можна виокремити таких учених, як А. Безсмертний, А. Редькіна, Л. Вареніна, Л. Прокоф'єва, Г. Тітова та ін. Вони обґрунтовують доцільність використання ігрових технологій у навчанні, зокрема у фізичній культурі, зважаючи на їхню здатність формувати в учнів стійку мотивацію до занять, стимулювати розвиток творчих здібностей, ініціативності та самоконтролю [21].

Використання онлайн-інструментів у межах гейміфікованих уроків фізичної культури відкриває нові можливості: це і впровадження великої кількості спортивних ігор, і створення інноваційного навчального середовища, і адаптація

до умов дистанційного або змішаного навчання. Крім того, гейміфікація успішно інтегрується в позакласну діяльність, спортивно-масові заходи, квести, челенджі та вікторини, сприяючи активному засвоєнню учнями понять про здоровий спосіб життя, співпрацю, чесну гру та самовдосконалення.

Поєднання ігрових компонентів із принципами компетентнісного підходу дозволяє трансформувати традиційні заняття фізичної культури в захопливі, структуровані рухові активності. Учні не лише отримують позитивні емоції, а й розвивають навички командної взаємодії, критичного мислення, відповідальності, а також навчаються цінувати зусилля, дисципліну і взаємоповагу.

У сучасному науковому дискурсі представлено різні підходи до трактування сутності гейміфікації як методу навчання. Щоб узагальнити наявні дефініції та порівняти авторські акценти, доцільно проаналізувати загальну характеристику методу гейміфікації, подану в таблиці 1.2.1.

Таблиця 1.2.1.

Загальна характеристика методу гейміфікації

<i>Автор, рік</i>	<i>Характеристика гейміфікації</i>
Є. Антонов, 2024	Використання ігрових ігротехнік, ігрових механік, та ігрових елементів не в ігрових ситуаціях із залученням ігрових технологій [1].
О. Коваленко, 2023	Організація гейміфікованих освітніх процесів за допомогою ігрового мислення, механіки, кейсів, спеціальних мотиваційних механізмів з метою отримання якісних програмних результатів навчання [11].
О. Ткаченко, 2015	Гейміфікація освіти позитивно впливає на успішність, однак при цьому вона не буде викликати зацікавленості [28].
С. Толочко, 2023	Гейміфікація передбачає впровадження ігрових механік і практик у освітній процес, не пов'язаний безпосередньо з грою, з метою активного залучення учнів до вирішення навчальних завдань. Вона вирізняється спільною роботою над досягненням цілей, наявністю віртуального середовища, обмеженням у часі на виконання завдань, а

	також динамічністю та інтерактивністю. Цей підхід стимулює інтерес, мотивує учнів до участі та сприяє їхній творчій діяльності, зокрема у створенні нових освітніх продуктів, використовуючи елементи гри та її логіку [30].
О. Саган, 2022	Стратегія, яка використовує ігрову механіку та винагороди, щоб мотивувати користувачів виконувати завдання, зокрема освітнього спрямування [24].
В. Горєлов, Д. Саля, 2019	Гейміфікація навчання полягає у створенні елементів розваги, котрі знаходять у іграх, і перенесенні їх у реальне життя при формуванні знань та навичок, необхідних у виробничій діяльності [6, с. 136].
О. Пасічник, 2018	Гейміфікація перетворює освітній процес на свідомий та цілеспрямований досвід. Головне завдання – зацікавити учнів, активізувати їхню пізнавальну діяльність і забезпечити глибоке залучення до навчання. Саме через інтерактивність, інтерес і мотивацію відбувається покращення рівня знань, розвиток умінь і практичних навичок [18].
О. Макаревич, 2015	Гейміфікація – це впровадження ігрових елементів, запозичених із відеоігор, у програми та сервіси, що використовуються в неігрових сферах. Мета цього підходу – зацікавити користувачів, залучити їх до вирішення практичних завдань і підвищити інтерес до використання конкретних продуктів чи послуг. Цей метод ґрунтується на природному прагненні мозку до отримання нагороди за докладені зусилля, що робить процес більш мотивуючим [13].
С. Переяславська, Г. Козуб, 2021	Поширення гейміфікації в освітній практиці дозволяє розв'язувати низку проблем, пов'язаних із застосуванням елементів смарт-освіти, реалізацією принципів труднощів й доступності навчання, індивідуального підходу, оптимізації освітнього процесу, а також підвищенням рівня зацікавленості предметом, формуванням умінь працювати в команді тощо [20].

Згідно з даними таблиці 1.2.1, проаналізовані підходи різних науковців свідчать про багатогранність і варіативність трактування поняття «гейміфікація». У сучасному освітньому дискурсі гейміфікація розглядається не

лише як впровадження ігрових елементів у навчальний процес, але й як стратегія підвищення мотивації, засіб інтерактивного навчання, механізм формування практичних умінь, спосіб підвищення інтересу до навчання, а також як засіб адаптації до умов цифрового та змішаного освітнього середовища. Деякі автори акцентують увагу на психологічному ефекті, що досягається за допомогою ігрової активності (Є. Антонов, О. Пасічник), інші – на організаційних, технологічних або дидактичних аспектах застосування гейміфікації в умовах смарт-освіти (С. Переславська, Г. Козуб).

У контексті нашого дослідження, яке передбачає використання гейміфікації як засобу формування олімпійських цінностей у підлітків у процесі фізичного виховання, найбільш релевантним і практично орієнтованим є визначення, запропоноване В. Горєловим та Д. Салею (2019). Це визначення найбільш повно узгоджується із завданнями формування прикладних компетентностей, моральних орієнтирів та соціальних навичок, що інтегруються в процес фізкультурно-оздоровчої діяльності. Саме тому у нашій роботі ми спираємося на зазначене трактування як базове.

Отже, для глибшого розуміння внутрішньої структури гейміфікації доцільно розглянути її ключові складові за класифікацією, запропонованою американським дослідником Кевіном Вербахом. Саме він одним із перших систематизував основні компоненти гейміфікованого навчального середовища, які найчастіше використовуються при розробці освітніх платформ, тренінгових програм і навчальних курсів з ігровими елементами. У таблиці 1.2.2 представлено чотири основні складові гейміфікації, що забезпечують її ефективне функціонування у педагогічному процесі.

Таблиця 1.2.2.

Складові гейміфікації (за К. Вербах) [45]

<i>Складова гейміфікації</i>	<i>Опис</i>
Ігрова динаміка	Створення сценаріїв та алгоритмів для підтримки інтересу гравця, забезпечення емоційної залученості (зворотний зв'язок про досягнення).

Ігрова механіка	Визначення поведінки гравця через правила та механізми: колекціонування, накопичення ресурсів, виклики, співпраця, вплив на сюжет гри.
Ігрова естетика	Використання візуальних ігрових елементів (аватарки, бейджі, шкала прогресу, рівні, лідерборд, квести) для занурення у гру.
Соціальна взаємодія	Техніки, що забезпечують комунікацію між гравцем і грою або між гравцями (рольові елементи, кооперація).

Ці складові гейміфікації становлять основу ефективного педагогічного проектування ігрових середовищ у фізичному вихованні. Їхнє використання дозволяє забезпечити не лише зворотний зв'язок про досягнення, але й розвивати навички соціальної взаємодії, підтримувати емоційне залучення та регулювати поведінкову модель учнів під час освітньої гри. Саме тому вони активно застосовуються вчителями фізичної культури під час проведення уроків з елементами гейміфікації, спортивних челенджів, квестів, «Cool Games» та інтерактивних тематичних заходів олімпійської спрямованості.

1.3. Філософія олімпізму як основа формування цінностей

Сучасний олімпізм сформувався як результат багаторічних філософсько-гуманістичних пошуків, які здійснював французький громадський діяч, історик, соціолог, літератор і педагог П'єр де Кубертен. Усе своє життя він присвятив розвитку міжнародного спортивного та олімпійського рухів на основі принципів давньогрецької «калакагатії» – гармонійного поєднання краси, добродітності та сили. Ідея античної агоністики (змагання як шлях до самопізнання та вдосконалення) лягла в основу його концепції, у центрі якої – гармонія тіла, розуму та волі як еталон всебічно розвиненої особистості. [12].

П'єр де Кубертен вперше запропонував термін «олімпізм» і визначив його як філософію життя, що поєднує спорт, культуру та освіту. Згідно з положеннями Олімпійської хартії, олімпізм ґрунтується на радості зусилля, цінності гарного

прикладу та повазі до універсальних етичних принципів. Центральними цінностями цієї філософії є дружба, повага, досконалість, справедливість, солідарність, толерантність і мир.

Науковці зазначають, що філософія олімпізму виконує важливу роль у гуманізації освітнього процесу та розвитку моральних якостей учнів. Змагальна діяльність у спорті формує в особистості стійкість до стресів, відповідальність, витривалість, вміння співпрацювати, конкурувати, програвати з гідністю та перемагати без зверхності. Саме через ці аспекти спорт є ефективним засобом соціалізації та морального виховання молоді в сучасному світі.

На думку А. Дейнеко, І. Красової та С. Стадник, головною метою філософії олімпізму є формування науково обґрунтованої моделі спорту, що буде гармонійним втіленням олімпійських ідеалів і сприятиме всебічному розвитку як окремого спортсмена, так і суспільства в цілому [7].

Узагальнюючи основні положення філософії олімпізму, можемо виокремити ключові концептуальні засади, ціннісні орієнтири та педагогічний потенціал цієї ідеї, що були сформовані П'єром де Кубертенем і згодом закріплені в положеннях Олімпійської хартії. Для зручності сприйняття ці елементи систематизовано у таблиці 1.3.1.

Таблиця 1.3.1.

Основні компоненти філософії олімпізму та їх характеристика

<i>№\п</i>	<i>Компонент</i>	<i>Змістова характеристика</i>
1.	Автор ідеї	– П'єр де Кубертен (французький педагог, історик, літератор, соціолог, ініціатор відродження Олімпійських ігор у сучасну епоху).
2.	Філософська основа	– Давньогрецька концепція «калакагатії» — гармонійне поєднання краси, добродесності та фізичної сили, а також антична агоністика — змагання як шлях до самопізнання й удосконалення.
3.	Визначення олімпізму за Кубертенем	– Філософія життя, що поєднує спорт, освіту та культуру, базується на радості зусиль, виховній

		цінності особистого прикладу й повазі до етичних принципів;
4.	Ключові цінності олімпізму	– Дружба, повага, досконалість, справедливість, солідарність, толерантність, мир.
5.	Соціально-педагогічна роль	– Формування моральних якостей, емоційної стійкості, відповідальності, вміння співпрацювати й конкурувати, програвати з гідністю та перемагати без зверхності.
6.	Мета впровадження у шкільну практику	– Формування гармонійно розвиненої, духовно-моральної особистості через інтеграцію олімпійських ідеалів у процес фізичного виховання учнів.
7.	Сучасна інтерпретація (Дейнеко, Красова, Стадник)	– Побудова науково обґрунтованої моделі спорту, яка є гармонійним втіленням олімпійських цінностей та сприяє всебічному розвитку як окремої особистості, так і суспільства загалом.

Отже, філософія олімпізму слугує ціннісним орієнтиром, що визначає місце спорту в житті людини, розглядає його не лише як засіб фізичного розвитку, а як компонент морального становлення особистості, що є особливо важливим у вихованні учнів підліткового віку у процесі фізичного виховання.

1.4. Психолого-педагогічні аспекти формування олімпійських цінностей у підлітків

Підлітковий вік є важливим етапом становлення особистості, коли починає формуватися стійке коло інтересів, що стає психологічною основою для побудови ціннісних орієнтацій. Саме в цей період відбувається перемикання інтересів із приватного і конкретного на абстрактне й загальне, спостерігається зростання уваги до питань світогляду, моралі, етики, а також інтерес до власних емоційних переживань і почуттів інших людей [33].

У підлітків активно розвивається інтелектуальна сфера, з'являється

здатність до абстрактного мислення, формується самосвідомість та моральні переконання. При цьому спостерігаються специфічні вікові реакції, зокрема: прагнення до емансипації, групування з однолітками, пошук ідеалів для наслідування, розвиток захоплень і перші ознаки становлення громадянської позиції [4].

З психологічної точки зору, найважливішими детермінантами формування особистості підлітка є потреба у спілкуванні та потреба у відокремленні. Спілкування в цьому віці набуває особливого значення – зростає кількість контактних груп, водночас спостерігається вибірковість у спілкуванні, формування дружніх і референтних груп, з якими підліток себе ідентифікує. Саме ці групи стають джерелом ціннісних норм, моделей поведінки та стандартів самооцінки [4].

Окрім того, важливим аспектом є емоційний стан підлітків, який відзначається підвищеною збудливістю, перепадами настрою, складністю в контролі емоцій. В умовах соціальної нестабільності, особливо під час війни, актуалізується ризик емоційного неблагополуччя: тривожності, агресії, депресивних проявів [4]. У таких умовах впровадження олімпійських цінностей через фізичне виховання і гейміфікацію відіграє важливу роль як інструмент емоційного розвантаження, стабілізації внутрішнього стану та розвитку навичок саморегуляції.

Сучасні програми олімпійської освіти звертають увагу не лише на фізичний, а й на психологічний розвиток. Зокрема, передбачено застосування технік ментального тренування – релаксації, візуалізації, позитивного мислення, що сприяють формуванню емоційної стійкості, впевненості, вміння долати стрес. Робота з учнями включає тренінги з розвитку емоційного інтелекту, що є вагомим чинником формування морально зрілої, психологічно збалансованої особистості.

Таким чином, психолого-педагогічні аспекти формування олімпійських цінностей мають ґрунтуватися на вікових особливостях підлітків, урахуванні їхньої потреби в самореалізації, комунікації та стабільності. Саме інтеграція

цінностей олімпізму у фізкультурно-оздоровчу діяльність з урахуванням емоційного стану, мотиваційної сфери та соціальних факторів є запорукою ефективного формування моральних якостей учнів у сучасних умовах.

Зважаючи на зазначене, можна визначити ключові психолого-педагогічні чинники, які впливають на процес формування олімпійських цінностей у підлітків. Ці чинники охоплюють як вікові особливості, так і мотиваційні, емоційні, соціальні та педагогічні аспекти, що мають бути враховані при розробці освітніх програм і проведенні занять з фізичної культури. Для узагальнення зазначеного матеріалу наведемо таблицю, в якій систематизовано основні психолого-педагогічні аспекти формування олімпійських цінностей у підлітків (табл. 1.4.1).

Таблиця 1.4.1.

Психолого-педагогічні аспекти формування олімпійських цінностей у підлітків

<i>Аспект</i>	<i>Зміст / Пояснення</i>
Вікові особливості підлітків	Підлітки прагнуть самостійності, мають розвинене почуття справедливості, шукають визнання з боку однолітків і дорослих. Цей період характеризується активним пошуком ціннісних орієнтацій, ідеалів для наслідування та підвищеною емоційною чутливістю.
Мотиваційна сфера	Формування цінностей відбувається ефективніше через зацікавлення, змагальність, досягнення особистісно значущих результатів. Олімпійські ідеї виступають внутрішнім стимулом до самовдосконалення.
Роль позитивного прикладу	Наслідування відомих спортсменів, учителів, тренерів як носіїв олімпійських ідеалів. Важливо демонструвати зразки поведінки, заснованої на принципах чесної гри, поваги, витримки, що стимулює формування відповідних моделей у підлітків.
Соціалізація через спорт	Командна діяльність, дотримання правил, взаємодопомога, підтримка партнерів і суперників сприяють засвоєнню морально-соціальних норм, що формують основу соціальної зрілості підлітків.
Емоційне виховання	Розвиток емпатії, співпереживання, толерантності, емоційна регуляція в умовах перемоги й поразки.

	Формується стійкість до стресу, вміння контролювати власні емоції та приймати емоції інших.
Формування самосвідомості	Усвідомлення себе як особистості, рефлексія над власною поведінкою, розвиток самоконтролю, уміння діяти відповідально у різних життєвих і спортивних ситуаціях.
Виховання вольових якостей	Наполегливість, рішучість, відповідальність, здатність до подолання труднощів – як складові олімпійських цінностей, що розвиваються через системну участь у спортивній діяльності.
Індивідуальний підхід	Урахування індивідуальних потреб, здібностей, психофізичних особливостей, темпераменту й рівня підготовленості підлітка. Застосування диференційованих форм та методів навчання.
Педагогічна підтримка	Створення доброзичливої, безпечної атмосфери, підтримка ініціативи, формування позитивного емоційного фону та конструктивного зворотного зв'язку вчителя.
Інтеграція в освітній процес	Включення тематики олімпізму в зміст уроків фізичної культури, виховних заходів, проєктів, інтегрованих курсів. Використання міжпредметних зв'язків для формування ціннісних орієнтацій у ширшому освітньому контексті.

Отже, проаналізовані психолого-педагогічні аспекти формування олімпійських цінностей у підлітковому віці дали змогу ефективно спланувати освітньо-виховну роботу з учнями, враховуючи їхні вікові, мотиваційні та емоційні особливості. Застосування цих підходів у нашій практиці сприяло підвищенню інтересу до олімпійських ідеалів, активному залученню школярів до спільної діяльності, а також формуванню у них навичок саморефлексії, відповідальності, емпатії та наполегливості.

Соціалізація підлітків через спорт, ігрові види діяльності та змагальні форми організації навчального процесу, доповнена педагогічною підтримкою й індивідуальним підходом, забезпечила позитивну динаміку у вихованні морально-ціннісних орієнтацій. Зокрема, застосування принципів олімпізму на

уроках фізичної культури, в позаурочних заходах та під час гейміфікованих активностей створило умови для цілісного розвитку особистості школяра.

На основі вивчених літературних джерел, нормативно-правових актів, а також офіційних матеріалів Міжнародного олімпійського комітету (МОК), було виокремлено основні форми реалізації олімпійської освіти у шкільному середовищі, які наведено у таблиці 1.4.2.

Таблиця 1.4.2.

Форми олімпійської освіти

<i>Форми</i>	<i>Характеристика</i>
Програми	– широка форма олімпійської освіти, яка зазвичай реалізується у масштабах країни, регіону або області. Вона включає проведення спеціально запланованих заходів, ініціатив і подій, спрямованих на популяризацію олімпійського руху серед дітей, молоді, освітян і громадськості;
Активності	– різноманітні освітньо-виховні заходи з олімпійської тематики (олімпійські тижні, дні, квести, зустрічі з відомими спортсменами, майстер-класи, флешмоби тощо), які сприяють живому спілкуванню, натхненню та засвоєнню цінностей олімпізму через особистісну взаємодію;
Конкурси	– форми змагального або творчого характеру (написання есе, конкурс малюнків, віршів, плакатів, відео, емблем, кращого проекту), що дозволяють учням виразити своє бачення олімпійських ідеалів через мистецтво, науку або спортивну діяльність;
Науково-дослідна робота	– дослідницька діяльність, спрямована на вивчення історії, сучасного стану та перспектив олімпійського руху. Охоплює написання рефератів, курсових, участь у конференціях, семінарах, а також розробку інноваційних програм і технологій у сфері олімпійської освіти;
Видавництво літератури/ журналів	– видання наукової, методичної, просвітницької літератури, спеціалізованих журналів, буклетів, які висвітлюють питання олімпійської освіти, етики спорту, біографії спортсменів, роль фізичної культури у вихованні молоді;

ТВ програми	– програми на телебаченні або в інтернеті, що популяризують олімпійські цінності, знайомлять з досягненнями спортсменів, історією і символікою Олімпійських ігор. Використовуються як потужний засіб масового впливу та мотивації учнів до занять спортом;
Веб-сайти	– інформаційно-просвітницькі ресурси, присвячені олімпійському руху, цінностям спорту, календарю подій, відеоурокам, онлайн-опитуванням, інтерактивам. Мають зручну навігацію, адаптовані для дітей, учнів, педагогів і батьків;
Тематичні ігри з олімпійської освіти	– освітні ігри, які містять завдання та модулі з тематики олімпійських ігор, історії, символіки, видів спорту. Використовуються на уроках, позакласних заходах або в онлайн-форматі. Сприяють гейміфікації навчання, підвищують мотивацію до засвоєння знань;
Музеї, тематичні виставки	– організовуються у школах, ліцеях або в партнерстві з місцевими громадами. Включають експозиції, присвячені видатним українським спортсменам, історії участі України в Олімпійських іграх, символам олімпізму, що сприяє формуванню історичної пам'яті та поваги до спортивних досягнень;

Нами було встановлено, що серед усього різноманіття форм найбільш популярними та ефективними в роботі з учнями підліткового віку є ті, що поєднують в собі елементи змагання, взаємодії, творчості та емоційної залученості. Зокрема, найбільший інтерес серед школярів викликають такі форми, як: «Олімпійський урок», «Олімпійська вікторина», «Олімпійський тиждень», «Олімпійське лелеченя», «Олімпійська книга», «Олімпійські вітальні» (зустрічі з чемпіонами та призерами Олімпійських ігор), а також «Олімпійський фестиваль».

Зазначені форми не лише сприяють популяризації олімпійських цінностей, а й забезпечують позитивну соціалізацію учнів, формують моральну мотивацію, стимулюють до фізичної активності та поглиблюють інтерес до спорту як до явища культури. Їх характеристику систематизовано у таблиці 1.4.3.

Форми олімпізму, які є популярними у закладах освіти

<i>№\п</i>	<i>Форма</i>	<i>Характеристика</i>
1.	Олімпійський урок	– спортивно-виховний захід, який має різні форми реалізації (рухова активність, інтерактивна бесіда, вікторина, перегляд відео) і проводиться у всіх типах закладів освіти. Сприяє формуванню знань про олімпійський рух, стимулює зацікавленість спортом та здоровим способом життя;
2.	Олімпійська вікторина	– проведення тестування, інтелектуальних ігор та змагань на знання історії Олімпійських ігор, біографій відомих спортсменів, спортивної символіки тощо. Активно організовується на рівні ОАУ, регіональних відділень НОК, у школах і гуртках;
3.	Олімпійський тиждень	– всеукраїнський комплексний спортивно-просвітницький захід, що поєднує фізичні активності, виховні години, конкурси, зустрічі зі спортсменами, тематичні виставки. Його мета — поширення ідей олімпізму та залучення школярів до цінностей здорового способу життя;
4.	Олімпійське лелеченя	– метою проєкту є виховання учнів на гуманістичних цінностях олімпійського руху – дружбі, взаємоповазі, солідарності, благородстві, прагненні досконалості; формування в них навичок і культури здорового способу життя, залучення до активних занять фізичною культурою та спортом, підготовка до високопродуктивної праці;
5.	Олімпійська книга	– заходи, спрямовані на популяризацію літератури про спорт, знайомство з книгами про олімпійців, біографіями видатних українських спортсменів. Може поєднуватися з читацькими конкурсами, виставками, обговореннями;
6.	Олімпійські вітальні	– зустрічі з чемпіонами та призерами Олімпійських ігор у форматі «питання–відповідь», інтерв'ю, автограф-сесій або

		майстер-класів. Сприяють живому спілкуванню учнів з носіями олімпійських ідеалів, формують позитивну мотивацію;
7.	Олімпійський фестиваль	– масовий спортивно-культурний захід, що організовується на рівні громади або району й охоплює спортивні естафети, виступи учнівських колективів, майстер-класи, олімпійські квести, змагання, флешмоби тощо. Має значний виховний і соціалізуючий ефект;

Отже, на основі проведеного дослідження, аналізу популярних форм олімпійської освіти, а також результатів анкетування та спостережень, можемо зробити висновок, що серед широкого спектра олімпійських цінностей найбільш близькими та привабливими для учнів підліткового віку є: повага, натхнення, дружба, чесність, сміливість, працьовитість, рівність та прагнення до досконалості.

Ці цінності школярі не лише сприймають на рівні знань, але й демонструють у поведінці під час участі в командних іграх, змаганнях, тематичних квестах і тренінгах. Варто підкреслити, що саме в умовах гейміфікованого навчального середовища та активної фізичної взаємодії цінності олімпізму стають більш зрозумілими, емоційно пережитими й значущими для підлітків. Такий підхід дозволяє не лише сформуванню у школярів уявлення про високі моральні ідеали, а й закласти основи стійких особистісних переконань, що залишатимуться актуальними у подальшому житті.

1.5. Сучасний стан впровадження олімпійських цінностей у заклади загальної середньої освіти

На сучасному етапі розвитку українського суспільства система освіти зазнає суттєвих змін, зумовлених як внутрішніми реформами, так і зовнішніми геополітичними викликами. У цих умовах освіта дедалі частіше розглядається не

лише як засіб передачі знань, а як основа для формування громадянської позиції, моральної стійкості й особистісного розвитку. Одним із важливих напрямів цього процесу виступає впровадження олімпійської освіти, яка є складовою Концепції Нової української школи (НУШ). Згідно з нею, передбачено створення нової якості освітнього середовища, зокрема в галузі фізичного виховання, що орієнтується на ціннісні орієнтири, мотивацію до саморозвитку та дотримання морально-етичних норм [16].

Вивчення сучасних наукових джерел свідчить про те, що Україна належить до числа країн, де впровадження олімпійської освіти в навчально-виховний процес здійснюється досить активно. Так, за даними досліджень М. Булатова, В. Єрмолова, Г. Іваненко, А. Огністий, наша держава демонструє високі темпи інтеграції олімпійських цінностей у систему загальної середньої освіти.

У шкільній практиці олімпійська освіта реалізується через різноманітні форми: урочні (уроки фізичної культури, факультативи, спеціальні курси, Олімпійські уроки) та позаурочні (малі олімпійські ігри, тижні олімпійської освіти, спортивні змагання, виховні години, конференції, спортивно-туристичні акції). До цього активно залучаються шкільні олімпійські комітети, малі академії, туристичні гуртки, учнівське самоврядування, лекторські групи, а також батьківська громадськість [16].

Значну роль у реалізації цінностей олімпізму відіграє Національний олімпійський комітет України. Його діяльність спрямована на формування в молоді високих моральних якостей, утвердження гуманістичних ідеалів, пропаганду здорового способу життя. Одним із провідних напрямів є щорічне проведення «Олімпійських уроків», під час яких школярі не лише знайомляться з історією олімпійського руху, але й активно беруть участь у вікторинах, спортивних естафетах, зустрічах з олімпійцями та інтерактивних іграх.

У регіонах роботу координують обласні відділення НОК. Зокрема, Луганське обласне відділення НОК України реалізує комплекс освітньо-виховних ініціатив, серед яких: тематичні дні, фізкультурно-оздоровчі заходи, лекції з елементами інтерактиву, шкільні квести та уроки-гейміфікації. Такі

заходи проводяться у співпраці з органами місцевого самоврядування, освітніми установами, федераціями видів спорту та молодіжними організаціями. Однією з найуспішніших практик є проведення інтегрованих занять, де учні засвоюють поняття про олімпійські цінності через практичну рухову активність, командну роботу, ситуаційне моделювання, ігри тощо. Також варто відзначити, що Луганське обласне відділення НОК України надало суттєву підтримку у реалізації нашого дослідження, зокрема через розміщення інформації про проєкт на своїх онлайн-ресурсах, що дозволило охопити більшу кількість учасників та забезпечити ширше поширення анкет серед учнів підліткового віку.

Незважаючи на позитивні тенденції, науковці також акцентують увагу на існуючих проблемах. Як зазначають Г. Іваненко та В. Білецька, брак сучасних методичних матеріалів для реалізації олімпійської освіти залишається суттєвою перешкодою для педагогів Г. Іваненко та В. Білецька [8]. Також не можна оминати увагою недостатнє фінансування галузі, низький рівень матеріального забезпечення шкіл, відсутність спортивного інвентарю, кваліфікованих кадрів та умов для підготовки учнів до масових спортивних заходів [36].

У зв'язку з цим дослідники висловлюють пропозиції щодо покращення ситуації. Серед них: удосконалення інфраструктури шкіл, впровадження стипендіальних програм, підвищення престижу масового спорту, залучення додаткового фінансування через соціальні проєкти, спонсорську підтримку, міжнародну співпрацю та активізацію інформаційної політики щодо пропаганди здорового способу життя.

Таким чином, впровадження олімпійських цінностей у закладах загальної середньої освіти є багатовекторним і динамічним процесом, що вимагає скоординованих дій держави, громадськості, освітян і спортивної спільноти. Системна діяльність НОК України, зокрема на рівні регіональних ініціатив, створює ефективні умови для реалізації олімпійських ідеалів у навчальному процесі. Узагальнення наукових підходів до розуміння сутності олімпійських цінностей подано в таблиці 1.5.1.

Загальна характеристика олімпійських цінностей

<i>Автор, рік</i>	<i>Характеристика олімпійських цінностей</i>
В. Карленко, А. Огнистий, О. Вацеба, О. Лях- Породько та ін. 2023	Олімпізм це одна із сфер суспільного життя людей, що базується на цінностях фізичної культури та спорту, що успадковані від попередніх поколінь [10, с.77].
М. Булатова, В. Єрмолова, 2017	Центральна ідея Ігор – олімпізм, що ґрунтується на трьох основних олімпійських цінностях: Досконалість — перевершення своїх досягнень, подолання себе, своїх недоліків, що заважають досягненню поставленої мети у будь якому виді діяльності, а особливо у спорті. Дружба – загальнолюдська й олімпійська цінність, що передбачає розуміння, повагу, підтримку, допомогу, рівність, співчуття. Повага – передбачає справедливість, рівність прав, увагу до інтересу іншої людини, його переконань, свободу і довіру [3, с. 42].
І. Вржесневський, Г. Вржесневська, 2021	Олімпійські ідеали та цінності мають універсальне культурне і педагогічне значення, мобілізуючи людину на самоперевершення, спонукаючи не зупинятися на досягнутому. У педагогічному контексті олімпійської освіти ідеал або ідеали є основою гуманістичної виховної традиції [5, с. 32].
Я. Щербашин, 2014	Олімпійська освіта є дієвим засобом гуманізації системи освіти й виховання підростаючого покоління, спрямованим на формування гуманістично- орієнтованих особистісних якостей, і отже, вирішення проблеми духовно морального стану дітей і молоді, обумовлених соціокультурними змінами, що супроводжують становлення України як демократичної держави [35, с.17].
В. Ігнатенко, І. Панасюк, 2017	Олімпійські цінності спрямовані на формування моральних якостей молоді, визначення принципів і норм спортивних стосунків і спілкування, які відповідають уявленням про високу культуру особистості та суспільства [9, с.41].

D. Binder, 2000	Впровадження олімпійських цінностей у виховний процес передбачає гармонійне формування особистості через фізичну культуру та спорт у тісному зв'язку з культурними надбаннями. Це сприяє розвитку в молоді почуття солідарності, толерантності, взаємної поваги – рис, що нерозривно пов'язані з ідеєю чесної гри. Олімпійська освіта підтримує ідеї миру, взаєморозуміння, шанобливого ставлення до культурного розмаїття, екологічної свідомості та загальнолюдських цінностей, з урахуванням локального та національного контексту. Важливим також є прагнення до самовдосконалення, досягнення високих результатів та передача молодим поколінням знань про олімпійський рух – від його витоків в античності до сучасності [38].
Є. Павлюк, О. Павлюк, 2025	Олімпійські цінності полягають у чесній грі, повазі та досконалості [17, с.193].
І. Бойко, 2017	Сьогодні олімпійська освіта – багаторівневий спеціально організований педагогічний процес формування гармонійно розвиненої особистості через набуття знань, умінь і навичок, розвиток здібностей, інтересів, потреб і ціннісних орієнтацій, що базуються на гуманістичних ідеалах і цінностях олімпізму [2, с.18].
Л. Радченко, 2014	Концепція олімпійської освіти є багатограним процесом, інтегрованим у систему загальної освіти, і покликана відповідати суспільним потребам, залучаючи людей до засвоєння олімпійських цінностей через спорт і культуру [22].

Отже, узагальнюючи подану в таблиці інформацію, можемо з упевненістю стверджувати, що олімпійські цінності становлять фундамент олімпізму як унікального суспільного та культурного феномену, що поєднує фізичне вдосконалення з духовним розвитком особистості. Вони спрямовані на формування всебічно розвиненої, здорової та морально відповідальної особистості, яка діє згідно з ідеалами чесної гри, взаємної поваги, прагнення до досконалості, дружби, солідарності та гуманізму.

Цінності олімпізму є не лише декларативними поняттями, а такими, що

реально можуть формуватися у процесі навчання і виховання в школі. Емпіричні результати, отримані під час анкетування учнів підліткового віку (див. додаток А), свідчать про високий рівень сприйняття ними зазначених цінностей та позитивне ставлення до олімпійської ідеї загалом. Дані, отримані в процесі дослідження, систематизовані та подані у таблиці 1.3.2, що відображає рівень сформованості ціннісних орієнтацій у представників експериментальної і контрольної груп.

1.6. Світовий досвід впровадження олімпійської освіти у зарубіжні заклади освіти

На основі аналізу іноземних джерел визначено, що у США (National Olympic Academy of USA, 2012; cited May, 2017) існує велика кількість веб-сайтів і літератури для дітей, котрі активно пропагують ідеї олімпізму, регулярно проводяться олімпійські дні та «вік-енди», олімпійські вікторини й конкурси. Характерним для американської олімпійської освіти є прагнення до виховання в дітей ще з молодшого віку захоплення до занять спортом та дотримання правил фейр плей у повсякденному житті [43].

У Німеччині науковці G. Kohe, D. Chatziefstathiou особливу роль в олімпійській освіті відводять особистій участі учнів у спорті з прагненням до інтенсивного самовдосконалення та найвищих результатів [42].

У зарубіжній практиці викладання фізичної культури сформувалися ключові інструменти гейміфікації, які сприяють підвищенню мотивації учнів.

Ключовими інструментами гейміфікації за Р. Ферраз є: системи балів і турнірні таблиці, які допомагають учням відстежувати свої досягнення та викликають здорову конкуренцію; інтеграція позакласних заходів у форматі квестів занурює учнів у ігрове середовище; віртуальна винагорода – нематеріальні заохочення стимулюють активність учнів; система рівнів – дозволяє учням поступово досягати нових етапів, підвищуючи мотивацію до подальшого розвитку. Елементи співпраці та змагань використовуються для залучення учнів до командної роботи або суперництва, що сприяє розвитку

взаємодії, підтримки та прагнення до кращих результатів. Сторітелінг – використання популярних сюжетів і персонажів для подання навчального матеріалу, допомагає зробити його більш зрозумілим і цікавим. Застосування цифрових сервісів і мобільних додатків – інтерактивні платформи дозволяють виконувати завдання у віртуальному форматі. Змагання та челенджі – можуть бути як індивідуальними, так і командними, спрямованими на досягнення особистих досягнень та отримання заохочень за успіхи [40]. Застосування цих інструментів у навчанні фізичної культури сприяє підвищенню мотивації учнів.

1.7. Педагогічні умови ефективності гейміфікації у фізичному вихованні

Підлітковий вік є сенситивним періодом для формування світогляду, моральних уявлень та соціальних моделей поведінки. У цей час надзвичайно важливим є застосування таких педагогічних підходів, які враховують вікові особливості мислення, потребу в самоствердженні, підвищену емоційність і прагнення до змагання. Гейміфікація, за умови її належної організації, відповідає цим потребам, адже поєднує елементи гри, змагальності, командної роботи й рефлексії, що дозволяє ефективно впливати як на поведінковий, так і на ціннісний рівень розвитку учнів.

Різні дослідники по різному інтегрують педагогічні умови впровадження ефективності гейміфікації серед учнів. Узагальнення було подано у таблиці 1.7.1.

Таблиця 1.7.1.

Педагогічні умови ефективності гейміфікації у фізичному вихованні

<i>№\п</i>	<i>Компонент</i>	<i>Змістова характеристика</i>
1.	О. Третяк І. Клімцова	Відповідність використаних ігрових технологій психологічним особливостям та віковим можливостям учнів початкової школи; Враховання їхнього досвіду роботи з цифровими технологіями; Використання різноманітних мультимедійних засобів, їх урізноманітнення;

		<p>Застосування ігрових прийомів, які стимулюють розвиток мотиваційної сфери і пізнавальної активності учнів;</p> <p>Відповідність використаних ігор меті та завданням уроку;</p> <p>Врахування темпу роботи кожного учня;</p> <p>чітке дотримання вимог щодо проведення уроку із застосуванням гейміфікації. [31, с. 254-255].</p>
2.	El-Tanahi et al	<p>Потрібен чіткий, продуманий дизайн гри, щоб уникнути нудного або поверхневого контенту.</p> <p>Підготовка педагогів і учнів до роботи з цифровими засобами є критичною умовою ефективного впровадження.</p> <p>Зазначається проблема недостатнього технічного забезпечення.</p> <p>Ставлення учнів і вчителів до гейміфікації впливає на її ефективність і сприйняття в освітньому процесі. [39, с. 411-412].</p>
3.	Sal-de-Rellán et al.	<p>Необхідність чітко структурованої методики впровадження гейміфікації у фізичному вихованні.</p> <p>Недостатня тривалість інтервенцій обмежує ефективність – потрібні довготривалі програми.</p> <p>Гейміфікація достовірно підвищує мотивацію учнів до занять фізичною культурою.</p> <p>Вчитель має бути підготовленим до впровадження гейміфікації та усвідомлювати її можливості й обмеження.</p> <p>Важливо забезпечити належний рівень технічного оснащення (доступ до цифрових ресурсів і програм).</p> <p>Мотиваційний ефект не завжди супроводжується покращенням інших результатів – потрібен комплексний підхід. [44, с. 12-14].</p>
4.	Arufe-Giráldez et al.	<p>Гейміфікація повинна бути частиною активних методик, які сприяють мотивації, емоційній залученості та автономії учнів.</p> <p>Учитель виконує роль фасилітатора і має вміти інтегрувати гейміфікацію відповідно до віку, рівня та цілей навчання.</p>

		<p>Необхідне ретельне планування гейміфікованого навчального середовища (структура, елементи, відповідність програмі).</p> <p>Найбільшу ефективність має гібридна модель: поєднання гейміфікації з кооперативним навчанням або модель ТСПС.</p> <p>Існує потреба в підвищенні кваліфікації педагогів щодо використання гейміфікації та активних методик.</p> <p>Оптимальне використання гейміфікації потребує педагогічного моделювання: баланс освітніх, мотиваційних, ігрових і когнітивних компонентів.</p> <p>Технічна підтримка є важливою умовою – багато шкіл мають обмежений доступ до цифрових засобів.</p> <p>Гейміфікація стабільно підвищує мотивацію, однак для досягнення освітніх результатів потрібна довготривала реалізація.</p> <p>Гейміфікацію потрібно адаптувати до вікових особливостей – найкраще вона працює з молодшими школярами.</p> <p>Необхідна уніфікована дослідницька методологія для порівняння ефективності та проведення метааналізу. [37, с. 2-17].</p>
5.	В. Товт	<p>Індивідуалізація ігрових завдань з урахуванням особливостей учнів з особливими освітніми потребами.</p> <p>Систематичне і тривале впровадження гейміфікації (не менше 9 тижнів).</p> <p>Поступове ускладнення гейміфікованих завдань для забезпечення поетапного розвитку.</p> <p>Створення доброзичливої, підтримувальної атмосфери під час командної взаємодії.</p> <p>Використання мотиваційних засобів заохочення (медалі, бали, змагання) для стимулювання інтересу та активності учнів. [29, с. 148-152].</p>
6.	Н. Пастернак, І. Токменко, Л. Яніська	<p>Kahoot, Wordwall, вікторини й квести – це універсальні інструменти, які можна адаптувати і до фізичного виховання.</p> <p>Підготовка педагога до цифрової взаємодії</p>

	<p>Викладач має вміти працювати з онлайн-інструментами та створювати ігрові ресурси.</p> <p>Формування загального духу та командної взаємодії.</p> <p>Елементи суперництва, рейтинги та групові завдання посилюють мотивацію учнів.</p> <p>Психоемоційна підтримка через гру.</p> <p>Гейміфікація знижує стрес і сприяє створенню безпечного освітнього середовища – особливо актуально в умовах війни.</p> <p>Розвиток критичного мислення та соціальних навичок.</p> <p>Квести, кейс-методи, командні ігри стимулюють мислення, комунікацію та координацію. [19, с. 15-20].</p>
--	---

Висновок до 1 розділу

У першому розділі магістерської роботи проаналізовано теоретичні основи гейміфікації як інноваційного підходу у фізичному вихованні та можливості її застосування для формування цінностей олімпізму в учнів підліткового віку. Гейміфікація в освіті, зокрема у фізичній культурі, передбачає використання ігрових механік для активізації пізнавальної діяльності, підвищення мотивації до рухової активності та створення позитивного емоційного фону під час занять. Такий підхід відповідає потребам сучасних школярів, які краще сприймають інформацію в інтерактивному, динамічному форматі.

З'ясовано, що олімпійські цінності мають високу педагогічну значущість, оскільки вони спрямовані на гармонійний розвиток особистості, виховання відповідальності, поваги, чесності, прагнення до самовдосконалення та взаємодопомоги. Серед основних цінностей олімпізму, що викликають найбільший інтерес у підлітків, виокремлюються: повага, дружба, натхнення, чесна гра, досконалість, сміливість, рівність і працьовитість. Їх формування у підлітковому віці є надзвичайно актуальним завданням, оскільки саме в цей період відбувається активне становлення морально-етичних орієнтирів особистості.

У закладах загальної середньої освіти найпоширенішими формами реалізації ідей олімпізму є: олімпійські уроки, тижні, вікторини, фестивалі, олімпійське лелечення, зустрічі з олімпійськими чемпіонами, робота з олімпійською літературою. Досвід показує, що поєднання таких заходів з елементами гейміфікації – у вигляді командних ігор, квестів, челенджів, спортивних змагань (наприклад, Cool Games) – дозволяє зробити їх більш динамічними, захопливими та результативними.

Аналіз філософських і психолого-педагогічних підходів до олімпійської освіти засвідчив, що використання гейміфікації сприяє не лише засвоєнню знань, але й глибшому осмисленню учнями цінностей, які вони переживають у контексті гри та співпраці. Також було встановлено, що впровадження таких

методів потребує відповідного педагогічного середовища, методичного супроводу та підтримки з боку вчителів фізичної культури.

Таким чином, теоретичний аналіз доводить, що гейміфікація є ефективним інструментом формування олімпійських цінностей у процесі фізичного виховання, здатним впливати не лише на рівень фізичної активності, а й на розвиток духовно-моральних якостей учнів, формування їх соціальної відповідальності та позитивної життєвої позиції.

Розділ 2.

МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

2.1. Методи дослідження

Відповідно до завдань дослідження були використані такі методи: теоретичні методи: аналіз наукової літератури, порівняння, систематизація та узагальнення даних; емпіричні методи: анкетування, спостереження, педагогічний експеримент. методи статистичної обробки: кількісний і якісний аналіз результатів дослідження. Емпіричні дослідження були спрямовані на детальний аналіз освітнього процесу на заняттях фізичного виховання, що дозволило здійснити як кількісний, так і якісний аналіз отриманих даних.

У межах цього дослідження застосування системного підходу до мотивації підлітків обґрунтоване необхідністю формування стійкої звички до регулярних фізичних занять, формуванню цінностей олімпізму та ведення здорового способу життя. Це підкреслює важливість комплексного підходу до фізичного виховання, що охоплює не лише рухову активність, а й загальний стиль життя учнів.

Методи дослідження: Бесіди зі здобувачами вищої освіти та викладачами для вивчення таких аспектів, як важливість фізичних вправ, роль фізичної підготовки, необхідність удосконалення організації занять та використання сучасних методів. Анкетне опитування допомогло зібрати інформацію про ставлення студентів до фізичного виховання, їхню мотивацію та інтерес до різних видів спорту. Було використано спеціально розроблену анкету. Педагогічні методи включали експертну оцінку результатів анкетування викладачів і студентів. Математична обробка даних здійснювалася шляхом розрахунку середніх значень відповідей респондентів.

Для оцінки значущості принципів, підходів і методів гейміфікації у формуванні засобів олімпізму була розроблена анкета зі спеціальними питаннями, що дозволило отримати об'єктивні результати.

Педагогічне спостереження є одним із ключових методів збору фактичного матеріалу, який слугує основою для наукового аналізу та синтезу [29]. Воно здійснювалося як цілеспрямоване, організоване та систематичне вивчення

освітнього процесу на заняттях фізичного виховання у закладах освіти на всіх етапах дослідження. Основні аспекти педагогічного спостереження: а) аналіз структури та змісту навчальних занять; б) вивчення реакції учнів на систему організації фізичного виховання у школах; в) спостереження в умовах реального навчального процесу в Новій українській школі (НУШ).

Основний педагогічний експеримент проходив з 1 лютого 2024 р. по 15 квітня 2025 року для експериментальної перевірки ефективності використання методів гейміфікації з формування цінностей олімпізму підлітків.

Методи математичної статистики застосовувалися для обробки отриманих даних за допомогою програми «Statistica 6.0». Зокрема, для оцінки достовірності результатів анкетування здобувачів вищої освіти щодо їхньої мотивації до занять фізичним вихованням використовувався метод експертних оцінок. Це дозволило забезпечити об'єктивність і надійність отриманих результатів .

2.2. Організація дослідження

Дослідження проводилося упродовж більш ніж одного календарного року – з 1 лютого 2024 року до 20 квітня 2025 року – на базі Кременського ліцею №4 Кременської міської ради Луганської області, що функціонує як переміщений заклад загальної середньої освіти. Саме цей заклад було обрано з огляду на актуальність теми дослідження в умовах воєнного стану, а також через зацікавленість адміністрації та педагогічного колективу у впровадженні інноваційних підходів до фізичного виховання учнів.

До експерименту було залучено 40 учнів 5–7 класів підліткового віку. Усі учасники були попередньо розподілені на дві рівні за кількістю та віковими характеристиками групи: контрольну (20 осіб) та експериментальну (20 осіб). Такий розподіл дозволив об'єктивно порівняти динаміку змін у ставленні до фізичної культури та рівень сформованості олімпійських цінностей під впливом гейміфікованих методик, які впроваджувалися у процесі навчання.

Для забезпечення комплексності дослідницької роботи процес було розподілено на три послідовні етапи:

Перший етап (лютий – травень 2024 року) – підготовчо-констатувальний. На цьому етапі здійснювався теоретичний аналіз наукової літератури з тематики гейміфікації, олімпійської освіти та психолого-педагогічних основ формування цінностей у підлітковому віці. Паралельно вивчався освітній процес у закладі освіти, зокрема специфіка викладання фізичної культури та наявні форми виховної роботи. Під час проходження виробничої педагогічної практики було проведено анкетування та усне опитування учнів, що дало змогу виявити їх ставлення до фізкультури, рівень обізнаності з олімпійськими цінностями, основні мотиви та бар'єри участі у фізкультурно-оздоровчій діяльності. Також на цьому етапі було зібрано емпіричний матеріал, систематизовано попередні результати і підготовлено наукову публікацію, присвячену узагальненню констатувального етапу експерименту.

Другий етап (вересень 2024 – березень 2025 року) – формувальний. Протягом цього періоду безпосередньо впроваджувався авторський підхід до формування олімпійських цінностей засобами гейміфікації у фізичному вихованні. З учнями експериментальної групи проводилися квест-уроки, інтерактивні вікторини, тематичні челенджі, модульні заняття, інтегровані з елементами олімпійської освіти. Контрольна група навчалася за традиційною методикою. Упродовж етапу здійснювалося регулярне спостереження, оцінка проміжних результатів, фіксувалися емоційні й мотиваційні реакції учнів. Підсумки формувального етапу було відображено у другій науковій публікації за темою дослідження.

Третій етап (квітень 2025 року) – узагальнювально-аналітичний. На завершальному етапі було здійснено аналіз накопиченої інформації, порівняння результатів обох груп, оцінено ефективність упроваджених методик. Проведено статистичну обробку даних, побудовано відповідні діаграми та таблиці. На основі узагальнення отриманих результатів сформульовано висновки, що стали підґрунтям для підготовки практичних рекомендацій щодо формування олімпійських цінностей у підлітків засобами фізкультурно-оздоровчої діяльності.

2.3. Детальний опис інструментарію дослідження

Для проведення цього дослідження було використано спеціально розроблені інструменти, які дозволили зібрати та ретельно проаналізувати інформацію щодо сформованості олімпійських цінностей в учнів підліткового віку засобами фізичного виховання та гейміфікації. Основним інструментом дослідження стала анкета, яка була розроблена з метою виявлення рівня обізнаності підлітків щодо олімпійських цінностей, їхнього ставлення до фізичної культури та спорту, мотивації до занять та участі у фізкультурно-оздоровчих заходах.

Анкета складається з 18 питань, структурованих у кілька блоків, які охоплюють різні аспекти дослідження. Серед них, зокрема, такі запитання: «Чи знаєте ви, що таке олімпійські цінності?», «Які олімпійські цінності вам відомі?», «Чи вважаєте ви, що олімпійські цінності важливі для сучасної молоді?» (докладніше – у додатку А). Їх характеристику систематизовано у таблиці 2.3.1.

Таблиця 2.3.1.

Детальна характеристика анкети

<i>№\n</i>	<i>Назва блоку</i>	<i>Опис блоку</i>
1.	Соціально-демографічний блок	Включає питання про вік і стать учасників, що дозволяє диференціювати результати та порівнювати їх за різними віковими та гендерними категоріями.
2.	Обізнаність про олімпійські цінності	Спрямований на визначення того, наскільки учні знайомі з поняттям олімпійських цінностей (дружба, повага, досконалість) та наскільки вони вважають їх важливими для сучасної молоді.
3.	Ставлення до фізкультурно-оздоровчої діяльності	Включає питання, що розкривають ставлення підлітків до регулярних занять фізичною культурою, їхню участь у спортивних заходах, рівень мотивації та причини, які можуть перешкоджати заняттям фізичною активністю.
4.	Особиста участь у спортивно-патріотичних заходах	Присвячений визначенню активності учнів у позаурочних заходах, їхньому досвіду участі в спортивних вебінарах, челенджах та інших

		заходах, організованих спільно з Луганським обласним відділенням НОК України та громадськими організаціями.
5.	Особисте ставлення до спорту та олімпійських ідеалів	Виявляє особистісну мотивацію підлітків, зокрема через історії успішних олімпійців, а також визначення видів спорту та фізичних активностей, які найбільше цікавлять учнів.
6.	Пропозиції та побажання	Учням запропоновано вказати заходи та види спорту, які вони хотіли б спробувати у школі, що дозволило отримати конкретні рекомендації для покращення процесу фізичного виховання.

Для забезпечення максимальної достовірності та репрезентативності результатів були визначені чіткі критерії оцінювання рівня сформованості олімпійських цінностей. Їх оцінювання за рівнями сформованості олімпійських цінностей представлено у таблиці 2.3.2.

Таблиця 2.3.2.

Критерії оцінювання рівня сформованості олімпійських цінностей

<i>№\n</i>	<i>Рівень</i>	<i>Характеристика рівня</i>
1.	Високий рівень	Учні демонструють чітке розуміння олімпійських цінностей, регулярно беруть участь у спортивних і патріотичних заходах, позитивно ставляться до фізкультурної діяльності, активно висловлюють зацікавленість в олімпійській тематиці.
2.	Середній рівень	Учні мають базові знання про олімпійські цінності, час від часу беруть участь у фізкультурно-спортивних заходах, частково розуміють важливість цих цінностей, але демонструють непостійну мотивацію.
3.	Низький рівень	Учні мають обмежені знання про олімпійські цінності, не беруть участь або рідко беруть участь у спортивних заходах, недостатньо мотивовані для активної участі у фізичному вихованні.

Окрім анкетування, було розроблено та реалізовано спеціальний освітній

квест «Олімпійський челендж: шлях чемпіона» (див. додаток Б), метою якого стало практичне закріплення знань про олімпійські цінності та стимулювання фізичної активності учнів. Квест складався з дев'яти рівнів, кожен з яких містив як теоретичні завдання (розшифровка слів, відповіді на питання з історії та символіки Олімпійських ігор), так і фізичні вправи (присідання, віджимання, стрибки, випади, планка). Серед запитань, зокрема: «Що символізують олімпійські кільця?», «Хто є найбільш титулованим олімпійцем в історії?», «Яке гасло є офіційним девізом Олімпійських ігор?» (докладніше — у додатку Б). Структура квесту представлена у таблиці 2.3.3.

Таблиця 2.3.3.

Структура квесту

<i>№\п</i>	<i>Блок</i>	<i>Опис завдань</i>
1.	Теоретичні завдання	Учні розшифровували слова, відповідали на питання з історії, символіки та традицій Олімпійських ігор.
2.	Фізичні активності	Включали вправи на розвиток фізичної витривалості та сили: присідання, віджимання, стрибки, випади, планку.
3.	Мотиваційні елементи	Підказки до завдань можна було отримати лише після виконання фізичних вправ, стимулюючи активність та дисципліну.
4.	Командна взаємодія та чесна гра	Завдання були орієнтовані на розвиток співпраці, дотримання принципів чесної гри та взаємоповаги серед учасників.

Результати анкетування та квесту були оброблені за допомогою методів математичної статистики (кількісний і якісний аналіз) із застосуванням програми Statistica 6.0, що дозволило чітко визначити ефективність використаних методів.

Таким чином, розроблений інструментарій дозволив всебічно оцінити рівень сформованості цінностей олімпізму та створити основу для подальших практичних рекомендацій.

Розділ 3.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

3.1. Обґрунтування та впровадження методів гейміфікації для формування цінностей олімпізму в учнів підліткового віку у процесі фізичного виховання

У нашому експерименті в рамках теми дослідження з впровадження методу гейміфікації для формування цінностей олімпізму в учнів підліткового віку у процесі фізичного виховання ми розробили квест-гру для підлітків «Олімпійський челендж: шлях до успіху!» , який був розміщений на сайті «На урок!» за посиланням <https://naurok.com.ua/test/join?gamecode=9641596>, та на сайті для створення квестів/челенджів <https://quests.in.ua/view/?quest=67980&scr=20>.

Квест-гра – це метод навчання, що базується на ігровій діяльності, у якій учні виконують послідовні завдання, об'єднані загальним сюжетом або ціллю. Цей підхід дозволяє зробити освітній процес динамічним, захопливим і мотивуючим для учнів. У фізичному вихованні квест-гра застосовується для розвитку рухових навичок, командної роботи та логічного мислення. Вона може використовуватися як під час уроків, так і в позакласній роботі, сприяючи формуванню цінностей олімпізму (чесна гра, співпраця, самовдосконалення).

Форми реалізації квестів у фізичному вихованні: класичний квест – серія фізичних і логічних завдань, об'єднаних єдиною темою: спортивний квест – акцент на фізичні вправи, швидкість і витривалість; цифровий квест – інтеграція мобільних додатків для відстеження прогресу (наприклад, QR-коди з підказками); інтерактивний квест – включає рольові елементи, де учні перевтілюються у персонажів (наприклад, «Олімпійський чемпіон»).

Алгоритм організації квесту у фізичному вихованні.

Визначення теми та мети квесту. Обрати тему, наприклад, «Олімпійський шлях», «Подорож у світ спорту» або «Місія: чемпіон». Визначити навчальні цілі: розвиток сили, витривалості, командної роботи тощо. Розробка сценарію:

Продумати сюжет, що буде мотивувати учнів (наприклад, «Врятувати Олімпійський вогонь»). Визначити ключові завдання (наприклад, стрибки, біг, рівновага, вправи на гнучкість). Включити інтелектуальні завдання, що розвивають знання про спорт і здоровий спосіб життя.

Розподіл учасників на команди. Формування груп по 3-6 осіб (щоб розвивати співпрацю). Призначення капітана або лідера.

Розробка маршрутів і завдань. Створити кілька станцій (етапів) із завданнями. Передбачити різні типи активностей (фізичні, логічні, командні). Використати ігрові елементи (карти, шифри, підказки, QR-коди тощо).

Проведення квесту. Чітко пояснити правила та систему оцінювання. Запустити квест та координувати його хід. Контролювати чесність гри та сприяння командній роботі.

Підбиття підсумків та нагородження. Аналіз результатів: яка команда найшвидше виконала завдання, хто проявив кращі лідерські якості тощо.

Нагородження переможців дипломами, медалями, віртуальними балами. Обговорення: які навички вдалося розвинути, що сподобалося учням.

Переваги квест-технології у фізичному вихованні: мотивація – учні більш охоче залучаються до фізичних активностей; розвиток фізичних навичок – підвищується рівень витривалості, сили, координації; формування командної роботи – учні взаємодіють для досягнення спільної мети; закріплення знань про спорт – інтеграція теоретичних питань в освітній процес; позитивні емоції – заняття перетворюються на захопливу гру. Отже, квест-гра у поєднанні з цінностями олімпізму може стати потужним засобом навчання у фізичному вихованні, сприяючи активності, здоровому суперництву та саморозвитку учнів.

3.2. Результати дослідження та їх обговорення

Спираючись саме на ці переваги, нами було запропоновано використати гейміфікацію як ключовий метод інтеграції олімпійської освіти у фізичне виховання учнів підліткового віку. З цією метою було розроблено та апробовано дві гейміфіковані освітні моделі, спрямовані на формування цінностей олімпізму

та визначення рівня обізнаності учнів щодо олімпійської освіти.

Результати надано у таблиці 3.2.1.

Таблиця 3.2.1

Характеристика гейміфікованих заходів, розроблених для впровадження олімпійської освіти

Критерій	Онлайн-квест «Шлях чемпіона» https://naurok.com.ua/test/join?gamecode=9641596 https://quests.in.ua/view/?quest=67980&scr=20	Опитування «Ставлення до олімпійських цінностей та фізичної культури» https://forms.gle/6nmYKjmsEycuWUha7
Мета заходу	Перевірка та формування знань учнів про олімпійські цінності: чесна гра, повага, самовдосконалення та історію Олімпійських ігор	Вивчення ставлення учнів до олімпійських цінностей, фізичної культури та спорту, визначення напрямів для подальшої роботи
Формат проведення	Онлайн-квест у цифровому інтерактивному форматі (завдання, вікторини, інтерактивні запитання)	Онлайн-опитування через Google-форми (цифровий формат анкетування)
Цільова аудиторія	Учні підліткового віку (12-15 років)	Учні підліткового віку (12-15 років)
Засоби реалізації	Інтерактивна онлайн-платформа Quests.in.ua	Google Forms (онлайн-інструмент анкетування)
Очікувані результати	Підвищення обізнаності учнів щодо олімпійських цінностей, мотивації до занять фізичною культурою та спортом	Аналіз ставлення учнів до олімпійських цінностей, визначення потреб у формуванні цінностей олімпізму серед учнів
Партнери реалізації	Луганське обласне відділення НОК України	Луганське обласне відділення НОК України

Подані в таблиці заходи реалізовані з використанням сучасних цифрових технологій, що забезпечує високий рівень інтерактивності та залучення підлітків

до процесу формування олімпійських цінностей.

3.3. Впровадження квест-гри «Олімпійський челендж: шлях чемпіона»

Онлайн-квест, розроблений для формування та перевірки знань учнів про олімпійські цінності, було успішно апробовано серед 120 учасників закладів загальної середньої освіти Луганської області за підтримкою Луганського обласного відділення НОК України (президент В. Острецов). Наводимо короткий аналіз перших результатів у таблиці 3.3.1.

Таблиця 3.3.1.

Попередні результати проведення онлайн-квесту «Шлях чемпіона»

Показник	Результати
Кількість учасників	120 осіб
Відсоток успішного проходження	79% (90 з 120 учасників)
Середній час проходження	11 хвилин
Найшвидше проходження	3 хвилини
Найдовше проходження	21 хвилина
Рівні з найбільшою кількістю помилок	Рівень 2 – 76; Рівень 5 – 48; Рівень 8 – 42
Пристрої проходження	92% мобільні пристрої, 8% комп'ютери
Географія учасників	Харків – 32; Київ – 30; Дніпро – 20; Львів – 18; Полтава – 10; Інші населені пункти – 10
Максимальний бонус	+120 балів
Максимальний штраф	-25 балів
Загальні оцінки (за 5-бальною шкалою)	Цікаво – 3,8%; зрозуміло – 3,5%
Відгуки	«Цікавий квест, сподобався» «Цікаво, інформативно, щиро дякую!»

Додатковий аналіз статистичних даних квесту засвідчив широке географічне охоплення – участь взяли учні з Харкова (32 особи), Києва (30),

Дніпра (20), Львова (18), Полтави (10) та інших населених пунктів (10), що свідчить про масштабність і доступність ініціативи. Середній час проходження квесту склав 11 хвилин, а найшвидше завдання було виконано за 3 хвилини, що вказує на високий рівень залучення та динамічність роботи учасників. Найбільше помилок припало на рівні 2, 5 та 8, що може свідчити про потребу в глибшому засвоєнні тем, пов'язаних із олімпійською клятвою, принципами чесної гри та олімпійською символікою.

Варто зазначити, що 92% учасників проходили квест з мобільних пристроїв, що підкреслює актуальність цифрового формату для сучасних підлітків. Активність респондентів також проявлялася у використанні бонусної системи: максимальний бонус становив +120 балів, а найбільший штраф – 25 балів.

Отримані результати підтверджують ефективність застосованого підходу: 75% учасників (90 із 120) успішно пройшли всі рівні квесту, продемонструвавши зацікавленість, достатній рівень знань і позитивне ставлення до тематики. Формат онлайн-квесту виявився зручним, зрозумілим і мотивуючим для підлітків, що підтверджується як кількісними показниками, так і якісними відгуками учасників.

Таким чином, результати реалізації освітнього квесту «Шлях чемпіона» підтверджують доцільність використання гейміфікованих методів як ефективного засобу формування олімпійських цінностей у процесі фізичного виховання підлітків.

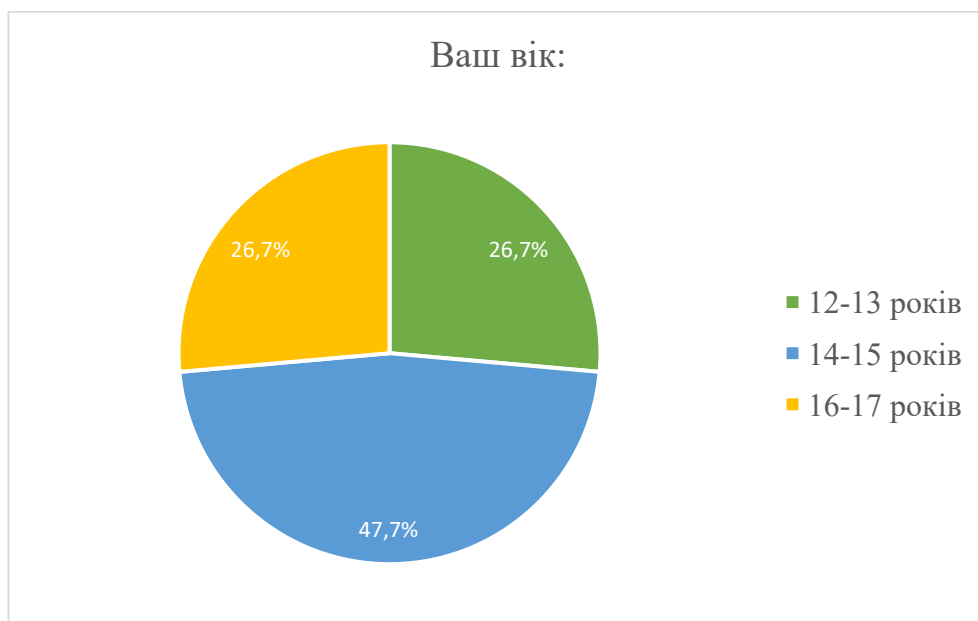
3.4. Аналіз результатів анкетування та участі учнів у заходах

З метою виявлення рівня обізнаності учнів підліткового віку з питань олімпійської освіти, їхнього ставлення до цінностей олімпізму та фізичної культури нами було проведено **анкетування**, в якому взяли участь 30 респондентів із загальної кількості 40 учасників експерименту. Часткова неучасть окремих учнів була зумовлена складною безпековою ситуацією внаслідок війни в Україні – зокрема, повітряними тривогами та перебоями з

інтернетом під час збору даних. Отриманні відповіді були проаналізовані та представлені у вигляді діаграм, що дають змогу наочно оцінити тенденції сприйняття підлітками олімпійських цінностей, рівень їхньої мотивації до занять спортом та ступінь зацікавленості олімпійською тематикою.

Анкета складалася з 18 питань (додаток А). Результати анкети у роботі подано у вигляді діаграм та таблиць.

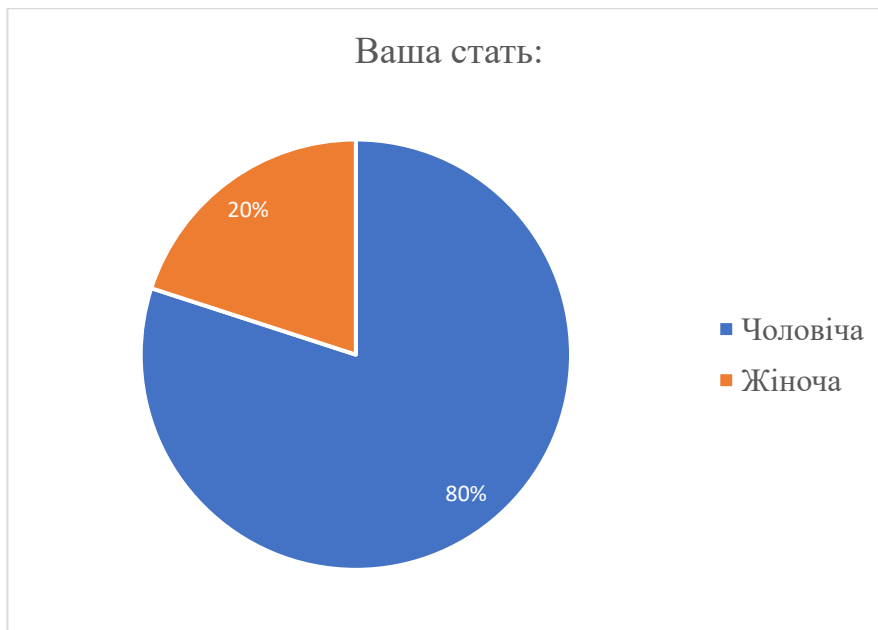
https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfo9cHxeVKgx519gKJHp8_OoicZ_6TQ_e8csuxcSXLmtO3rFcA/viewform?usp=dialog

Діаграма 3.1. Вік респондентів

На діаграмі 3.1. можна побачити розподіл респондентів за віковими категоріями. Серед опитаних, 46,7% респондентів належать до вікової групи 14–15 років, що є найбільш чисельною групою.

Далі, по 26,7% респондентів складають групи 12–13 років і 16–17 років. Це свідчить про те, що опитування охопило підлітків різного віку, що дозволяє отримати об'єктивні дані щодо ставлення до олімпійських цінностей і фізичної культури серед різних вікових груп.

Діаграма 3.2 Стать респондентів

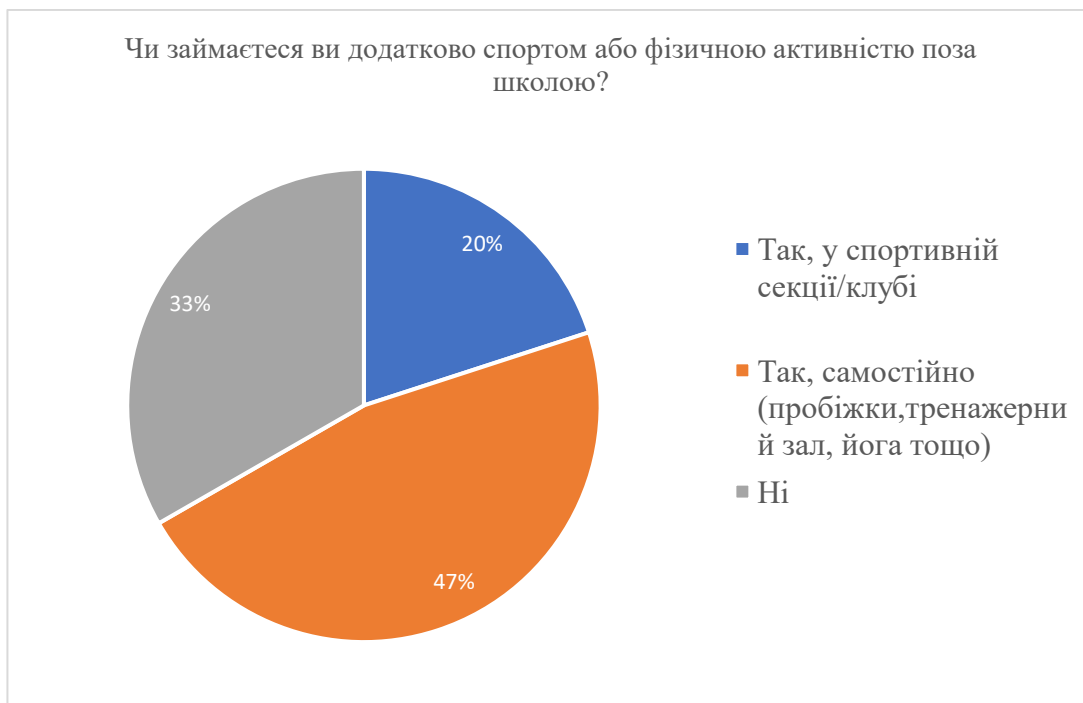
На діаграмі 3.2 можна побачити розподіл учасників за статтю. Серед опитаних, 80% респондентів – це чоловіки, що становить 24 учасників. Решта 20% респондентів – це жінки, що складає 6 учасників. Такий розподіл вказує на те, що більшість учасників опитування – хлопці.

Діаграма 3.3. Відвідування занять фізичної культури респондентами

На діаграмі 3.3. можна побачити, що більшість учасників (33,3%) відвідують заняття з фізичної культури час від часу. 26,7% респондентів вказали,

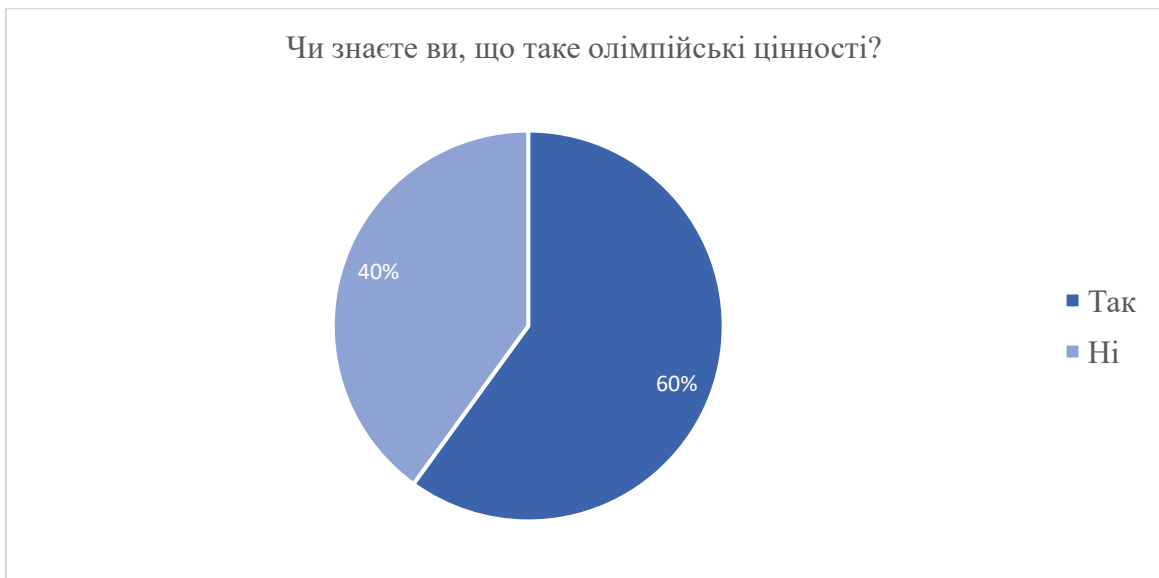
що не відвідують заняття зовсім. 20% учасників зазначили, що відвідують заняття завжди, і ще 20% – що відвідують рідко. Це свідчить про те, що більшість респондентів не мають постійної мотивації до занять фізкультурою, а значна частина учнів взагалі не бере в них участі.

Діаграма 3.4. Чи займаються додатково спортом або фізичною активністю респонденти

На діаграмі 3.4. видно, що більшість респондентів (46,7%) займаються фізичною активністю самостійно (наприклад, пробіжки, тренажерний зал, йога тощо). 33,3% респондентів займаються в спортивних секціях або клубах. Лише 20% учасників не займаються фізичною активністю поза школою.

Це свідчить про те, що більшість підлітків займаються спортом або фізичними вправами, але більшість робить це самостійно, без участі в організованих спортивних секціях.

Діаграма 3.5. Чи можуть респонденти надати характеристику олімпійським цінностям

На діаграмі 3.5 можна побачити, що 60% респондентів знають, що таке олімпійські цінності, що свідчить про певний рівень обізнаності учнів щодо основних принципів олімпізму. У той час як 40% учасників не знають, що таке олімпійські цінності. Це вказує на те, що більше половини опитаних мають базові знання, але ще є значний відсоток учнів, які потребують додаткового ознайомлення з цією темою.

Діаграма 3.6. Чи важливі олімпійські цінності для респондентів

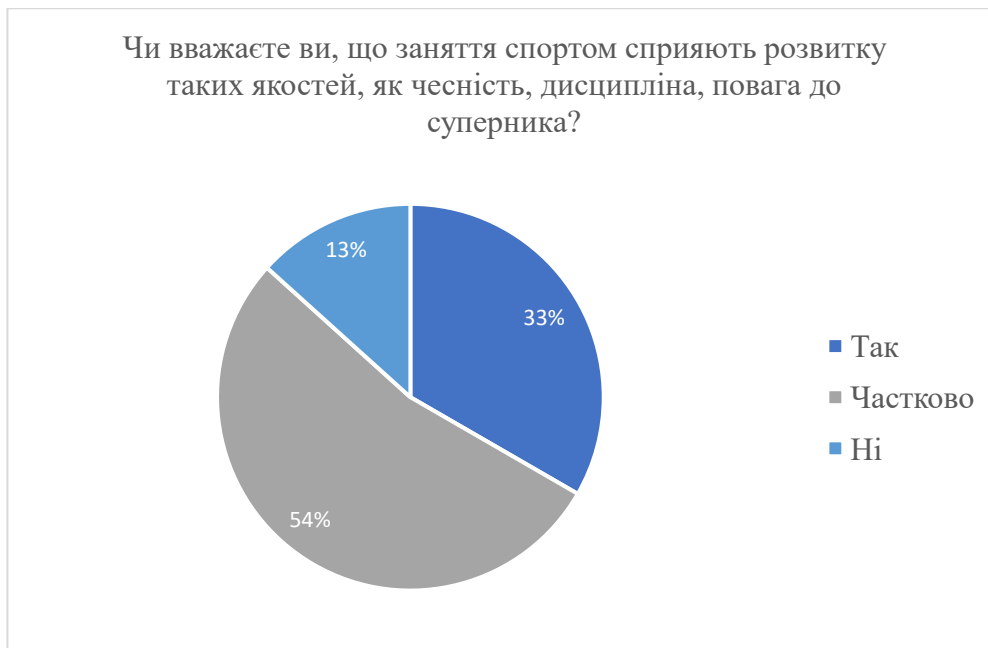
На діаграмі 3.6. видно, що більшість респондентів (36,7%) вважають, що олімпійські цінності важливі для сучасної молоді. 33,3% учасників відповіли, що вони не знають, чи є олімпійські цінності важливими для молоді. 30% респондентів зазначили, що олімпійські цінності не є важливими для сучасної молоді.

Цей розподіл свідчить про те, що більшість підлітків розуміють значення олімпійських цінностей для їхнього покоління, але одна третина не має чіткої думки з цього питання або не визнає їх важливість.

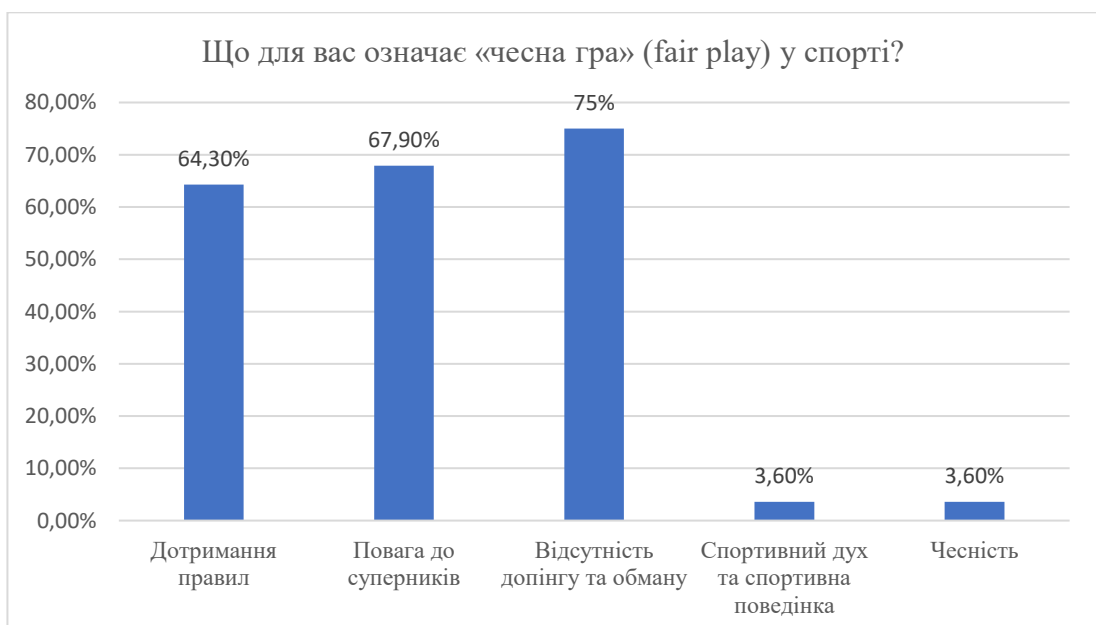
Діаграми 3.7. На діаграмі можна побачити, що найбільша кількість респондентів зазначила «Повага» як найбільш відому олімпійську цінність – 79,2% (19 учасників). Далі, 58,3% учасників (14 осіб) зазначили «Дружбу», що також є важливою олімпійською цінністю. 50% респондентів (12 осіб) знають про «Досконалість» як олімпійську цінність. Що стосується інших цінностей, то вони були згадані набагато рідше: добровільність, сміливість, честь, воля, а також відвага згадали лише по 4,2% респондентів.

Це свідчить про те, що підлітки найбільше знайомі з основними олімпійськими цінностями, такими як повага, дружба і досконалість, але меншою мірою з іншими аспектами олімпійської етики.

Діаграми 3.8. На діаграмі видно, що більшість респондентів (53,3%) вважають, що заняття спортом сприяють розвитку таких якостей, як чесність, дисципліна, повага до суперника. 33,3% учасників вважають, що спорт частково сприяє розвитку цих якостей. Лише 13,3% респондентів вказали, що спорт не сприяє розвитку цих якостей.

Це свідчить про те, що більшість підлітків бачать зв'язок між заняттями спортом та розвитком важливих моральних якостей, таких як чесність, дисципліна та повага до інших.

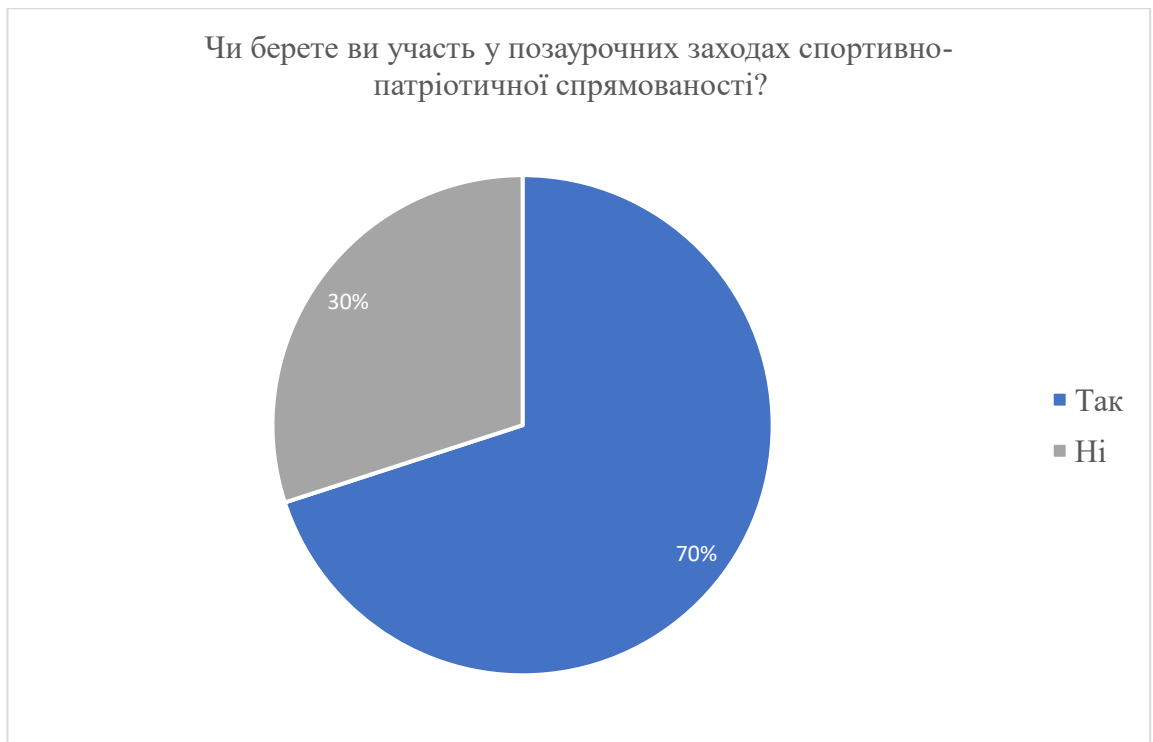

Діаграми 3.9. На діаграмі видно, що більшість респондентів (75%)

визначають «чесну гру» (fair play) як відсутність допінгу та обману в спорті. 64,3% учасників вважають, що дотримання правил є основною складовою чесною гри. Також значна частина респондентів (21,4%) вказали, що чесна гра передбачає повагу до суперників, а 3,6% учасників зазначили, що це спортивний дух та спортивна поведінка. Лише 3,6% респондентів вказали на чесність як ознаку чесною гри. Ці результати свідчать про те, що більшість учасників акцентують увагу на важливості дотримання правил та чесності у спорті, а також на важливості відсутності обману чи допінгу.

Діаграми 3.10. На діаграмі видно, що 53,3% респондентів вважають, що участь у спортивних змаганнях впливає на їхнє ставлення до командної роботи та взаємодопомоги, і вони ставляться до команди більш відповідально. 33,3% учасників зазначили, що їх ставлення залежить від обставин, тобто вони ставляться до командної роботи та взаємодопомоги частково, залежно від ситуації. Лише 13,3% респондентів вказали, що участь у змаганнях не впливає на їхнє ставлення до командної роботи та взаємодопомоги. Це свідчить про те, що більшість учасників опитування вважають, що участь у спортивних змаганнях сприяє розвитку відповідальності, командного духу та взаємодопомоги серед учасників.

Діаграми 3.11. На діаграмі видно, що 70% респондентів беруть участь у позаурочних заходах спортивно-патріотичної спрямованості, що свідчить про високу зацікавленість учнів в активностях, спрямованих на підтримку патріотизму через спорт. Лише 30% учасників не беруть участі в таких заходах. Ці результати показують, що більшість учнів активно долучаються до заходів, які сприяють розвитку національної свідомості через спортивні змагання та активності.

Таблиця 3.4.1.

Аналіз відповідей на питання «Розкажіть про ваш досвід та враження після відвідування таких заходів?»

Позитивні враження від участі у спортивно-патріотичних заходах:	
Одна з відповідей містить опис олімпійських вітальних заходів, організованих спільно з Луганським обласним відділенням Комітету з фізичного виховання та спорту МОНУ. Відзначено, що захід був дуже інформативним та цікавим для	Інші учасники висловили своє бажання розповідати іншим про олімпійську тематику, що свідчить про позитивний вплив цих заходів на формування зацікавленості в олімпійській освіті та фізичному вихованні.

учасників, зокрема Олімпійській урок та спортивні челенджі.	
Загальний інтерес до олімпійських заходів	
Один респондент зазначив, що захід був цікавим та інформативним, підтверджуючи таким чином позитивне враження від події.	
Відсутність участі в заходах	
Одна з відповідей вказує, що респондент не брав участі у таких заходах.	

Ці відповіді показують, що більшість учасників мали позитивний досвід від участі в олімпійських та спортивно-патріотичних заходах, що свідчить про важливість таких подій для розвитку інтересу до фізичної культури та олімпійських цінностей серед підлітків.

Діаграми 3.12. На діаграмі видно, що 40% респондентів зазначили, що беруть участь у вебінарах та челенджах регулярно, що свідчить про активну зацікавленість у подібних заходах. 33,3% учасників вказали, що беруть участь інколи, що також вказує на певну залученість, але з перервами. 13,3% респондентів відповіли, що не цікавляться такими заходами, а ще 13,3% учасників зазначили, що хотіли б взяти участь, але наразі не мають такої можливості. Цей розподіл вказує на значний інтерес серед учасників до спортивних челенджів і вебінарів, хоча є й ті, хто не має стабільної мотивації або не має можливості брати участь.

Аналіз відповідей на запитання «В яких заходах з олімпійської тематики ви хотіли б ще взяти участь?»

Варіанти відповідей учасників щодо бажаних заходів з олімпійської тематики зазначено у схемі 3.1.

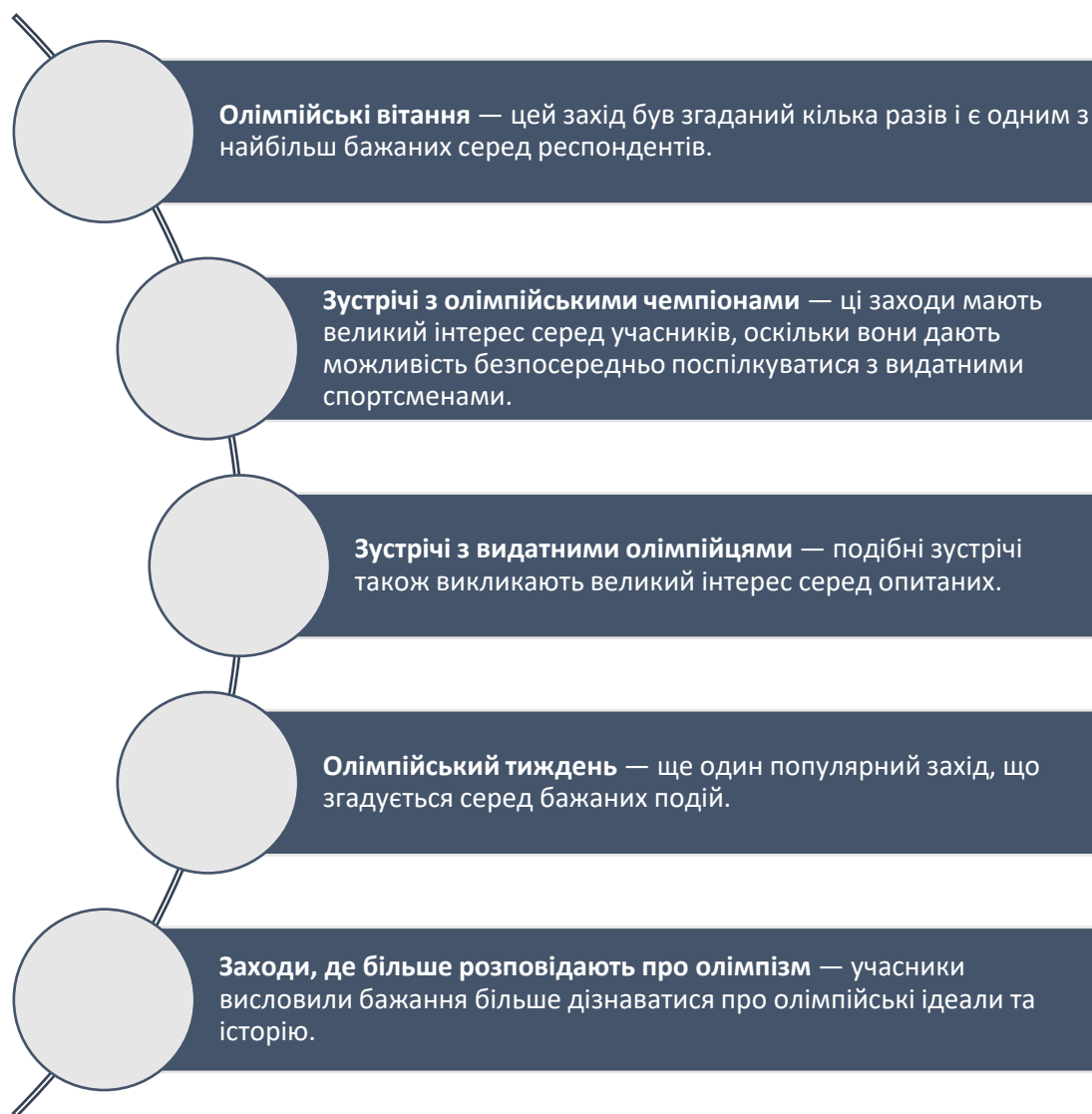
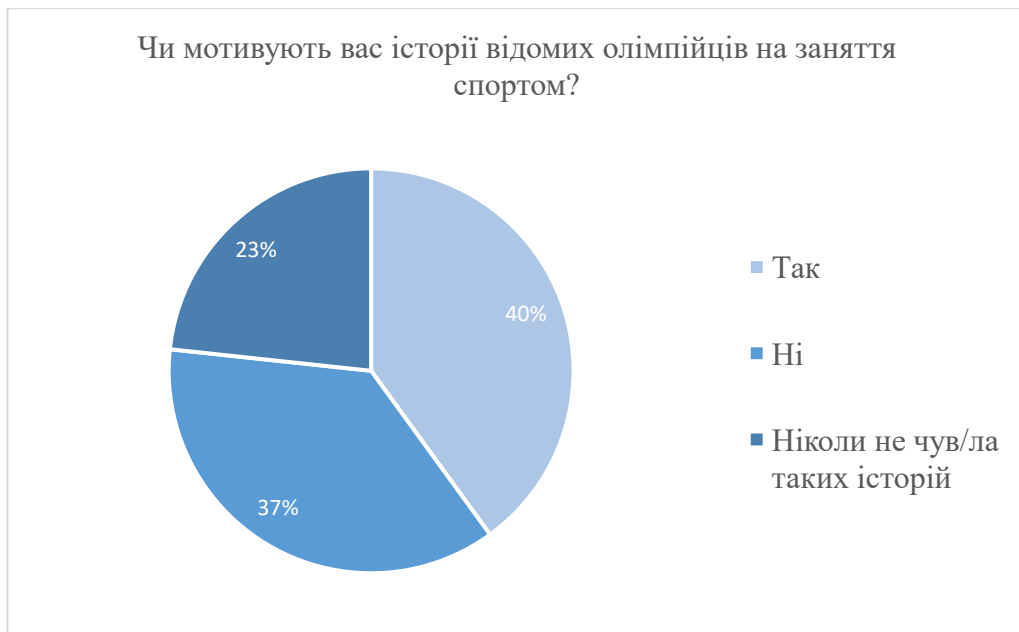

Схема 3.1. «Бажані заходи з олімпійської тематики».

Крім того, був зазначений один учасник, який не бажав брати участь у таких заходах. Ці відповіді свідчать про великий інтерес до заходів, що дають змогу безпосередньо взаємодіяти з олімпійськими чемпіонами, а також до подій, спрямованих на глибше розуміння олімпійських цінностей.

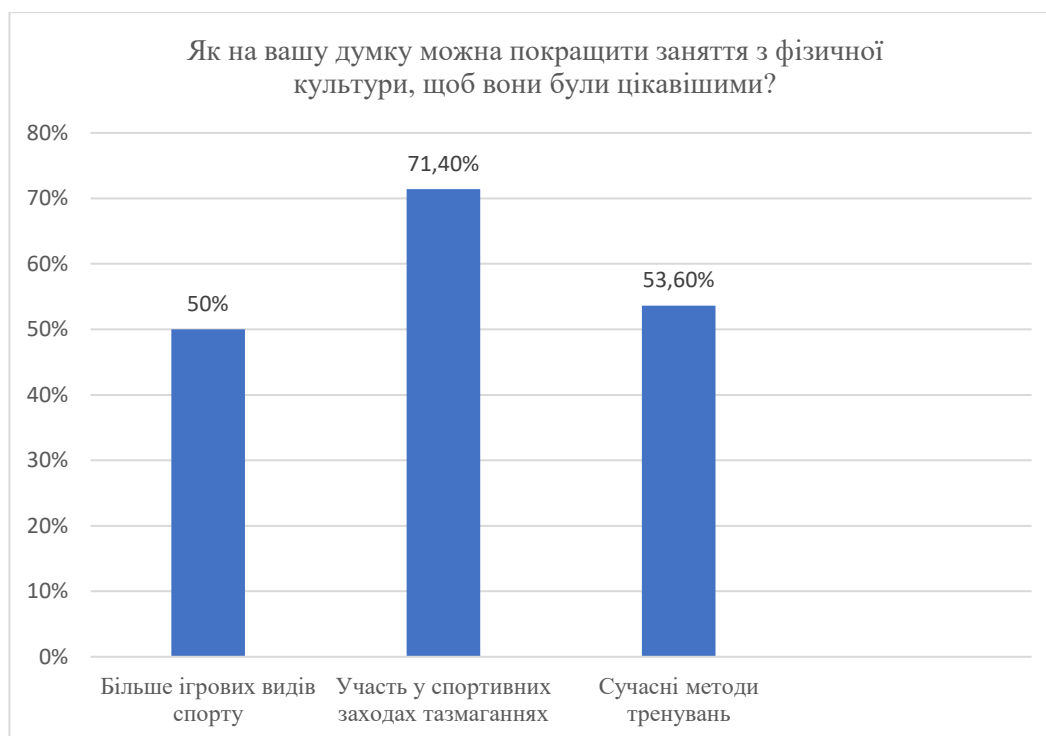

Діаграми 3.13. На діаграмі видно, що 40% респондентів відповіли, що історії відомих олімпійців їх мотивують на заняття спортом. 36,7% учасників вказали, що ці історії не мотивують, а 23,3% респондентів зазначили, що вони ніколи не чули таких історій. Це свідчить про те, що хоча значна частина учасників вважає історії олімпійців надихаючими, є також значна кількість тих, хто не чує або не знаходить мотивації в цих історіях.

Діаграми 3.14. На діаграмі видно, що найбільшу кількість респондентів (приблизно 40%) заважають брак часу та відсутність мотивації для занять спортом або фізичною активністю. 45% учасників зазначили, що не вистачає підтримки з боку батьків або інших близьких людей. Менше учасників вказали на такі проблеми, як відсутність спортивних секцій або недостатні можливості

для занять спортом, що свідчить про те, що основні проблеми все ж пов'язані з особистою мотивацією та організаційними чинниками.

Діаграми 3.15. На діаграмі видно, що 71,4% респондентів вважають, що для покращення занять фізичною культурою найбільше сприятиме участь у спортивних заходах та змаганнях. Це свідчить про високий інтерес до інтерактивних та змагальних форм фізичної активності. 53,6% учасників зазначили, що сучасні методи тренувань також можуть зробити заняття фізкультурою більш цікавими. Це вказує на важливість оновлення підходів до тренувального процесу. Нарешті, 50% респондентів вважають, що більше ігрових видів спорту допомогло б зробити заняття фізичною культурою більш захоплюючими.

Це показує, що учні високо оцінюють як змагальні, так і інноваційні методи фізичної активності, які можна інтегрувати в навчальний процес для підвищення зацікавленості.

Аналіз відповідей на запитання «Які види спорту або активності ви хотіли б спробувати у школі?»

Види спорту (варіативні модулі) та спортивні активності, які хочуть впровадити респонденти, зазначені у схемі 3.2.

Схема 3.2. «Бажані види спорту».

Ця схема свідчить про велике бажання учнів розширювати свій спортивний досвід, а також наявність інтересу до нових форм активностей, таких як чирлідінг, олімпійські вікторини та майстер-класи від олімпійців.

3.5. Порівняльний аналіз експериментальної і контрольної груп

Для оцінки ефективності впровадження гейміфікованого підходу було здійснено порівняльний аналіз результатів експериментальної (ЕГ) та контрольної групи (КГ) на основі анкетування, спостережень за участю в заходах

і підсумкового тестування. Особливу увагу приділено рівню зацікавленості учнів у тематиці олімпізму як одному з ключових показників впливу методики.

Зокрема, в експериментальній групі рівень активної зацікавленості в темі олімпійських цінностей зріс з 34% до 60%, що відображає суттєвий приріст (майже вдвічі) та засвідчує ефективність обраного підходу. Учні проявили високу активність в участі у квесті, олімпійських вітальнях, позакласних заходах і челенджах, тоді як у контрольній групі динаміка була незначною.

Таблиця 3.5.1.

Рівень активної зацікавленості учнів у темі олімпізму (у %)

Група	До експерименту	Після експерименту
Експериментальна група	34%	60%
Контрольна група	36%	42%

Як видно з таблиці, в експериментальній групі відбувся суттєвий приріст зацікавленості, на відміну від контрольної, де зміни були незначними. Це дозволяє зробити висновок про позитивний вплив використання гейміфікації та тематичних інтерактивних форм роботи у процесі формування цінностей олімпізму серед підлітків.

Крім кількісних змін, в експериментальній групі спостерігалася якісна зміна ставлення до теми: учні охоче брали участь у дискусіях, ставили додаткові запитання, пропонували власні ідеї для спортивних активностей.

Висновки до 3 розділу

Результати проведеного дослідження підтвердили ефективність впровадження гейміфікації як інноваційного методу у фізичному вихованні для формування олімпійських цінностей у підлітків. Розроблені та реалізовані гейміфіковані освітні заходи – зокрема онлайн-квест «Шлях чемпіона» та анкетування – дозволили комплексно оцінити рівень обізнаності, мотивації та зацікавленості учнів олімпійською тематикою.

Аналіз квесту показав високий рівень залучення учасників: 75% успішно пройшли всі етапи, а більшість учнів позитивно відгукнулася про формат, тематику та інтерактивність. Найбільше труднощів викликали завдання, пов'язані з глибшими ціннісними аспектами (олімпійська клятва, символіка), що вказує на потребу в цілеспрямованій роботі над етичним компонентом олімпійської освіти.

Анкетування, у якому взяли участь 30 підлітків, дало змогу виявити актуальні проблеми та переваги: попри часткову обізнаність про олімпійські цінності, значна частина учнів лише частково розуміє їхнє значення, а головними бар'єрами для активної участі в спорті залишаються нестача мотивації та зовнішня підтримка. Водночас понад 70% респондентів беруть участь у спортивно-патріотичних заходах і виявляють інтерес до нових форм активностей, що відкриває широкі можливості для впровадження ігрових освітніх форматів.

Порівняльний аналіз експериментальної та контрольної груп продемонстрував зростання активної зацікавленості темою олімпізму в ЕГ із 34% до 60%, на відміну від КГ, де динаміка була менш вираженою (з 36% до 42%). Крім кількісних змін, було зафіксовано й якісне покращення: учні ЕГ активніше брали участь у челенджах, ініціювали ідеї, проявляли лідерські якості та інтерес до теми.

Таким чином, отримані результати підтверджують доцільність використання гейміфікації як інструменту підвищення мотивації учнів,

формування морально-етичних орієнтирів і активного залучення до фізкультурно-оздоровчої діяльності на основі олімпійських ідеалів. Гейміфіковані підходи забезпечують не лише цікавість і динаміку, а й сприяють глибшому засвоєнню ціннісного змісту фізичного виховання в умовах Нової української школи.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження за темою «Гейміфікація як інноваційний метод фізичного виховання з формування цінностей олімпізму у підлітків» дало змогу комплексно проаналізувати теоретичні, методичні та практичні аспекти впровадження ігрових технологій у фізичне виховання в умовах Нової української школи. Результати дослідження підтвердили ефективність гейміфікації як інноваційного підходу, що здатен значно підвищити рівень мотивації учнів підліткового віку до фізичної активності та сприяти формуванню у них олімпійських цінностей.

1. Згідно з першим завданням, на основі глибокого аналізу філософських, психолого-педагогічних та методичних джерел, було розкрито сутність гейміфікації як сучасного освітнього методу. Обґрунтовано, що поєднання ігрових механік з фізичними активностями дозволяє впливати не лише на когнітивну, а й на ціннісно-мотиваційну сферу учнів. Особливий акцент зроблено на доцільності гейміфікації у контексті формування таких ключових олімпійських цінностей, як повага, чесна гра, досконалість, солідарність, дружба й наполегливість. Доведено, що саме ці цінності можуть бути ефективно засвоєні підлітками через участь у квестах, спортивних челенджах, командних іграх та інтерактивних заходах.

2. Згідно з другим завданням, було вивчено сучасний стан впровадження олімпійської освіти у закладах загальної середньої освіти, зокрема тих, які переміщені внаслідок збройної агресії. Дослідження показало, що підлітки — особливо учні-переселенці — мають потребу в ціннісних орієнтирах, соціальній підтримці та інноваційних підходах у навчанні. У межах дослідження підтверджено, що участь підлітків у спортивно-патріотичних заходах, виховних ініціативах та квестах сприяє не лише пізнавальному розвитку, а й емоційній стабілізації, посиленню соціальної взаємодії та усвідомленню етичних принципів олімпізму.

3. Згідно з третім завданням, було експериментально перевірено

ефективність впровадження гейміфікованого підходу. Для цього було розроблено й проведено:

- онлайн-квест «Шлях чемпіона» (<https://naurok.com.ua/test/join?gamecode=9641596>, <https://quests.in.ua/view/?quest=67980&scr=20>) – з метою перевірки знань з історії Олімпійських ігор, принципів чесної гри, олімпійських цінностей (див. додаток Б);
- анкетування «Ставлення до олімпійських цінностей та фізичної культури» (<https://forms.gle/6nmYKjmSeycuWUha7>) – для вивчення рівня обізнаності, мотивації, інтересу до теми та виявлення потреб учнів (див. додаток А);
- методичні рекомендації та конспект уроку з елементами гейміфікації на олімпійську тематику (див. додатки В, Г).

Участь у квесті взяли 120 учнів із різних областей України (Харків, Київ, Дніпро, Львів, Полтава та ін.). Середній рівень успішного проходження становив 79%, що свідчить про високу ефективність формату. Респонденти оцінили гру як цікаву, мотивуючу та корисну. Анкетування (30 респондентів) показало, що 60% учнів знають, що таке олімпійські цінності, а 53,3% вважають, що спорт розвиває чесність, дисципліну та повагу до суперника.

У порівняльному аналізі результатів експериментальної та контрольної груп встановлено, що в експериментальній групі рівень активної зацікавленості у темі олімпізму зріс з 34% до 60%, тоді як у контрольній – лише з 36% до 42% (див. табл. 3.3.1). Крім того, учні експериментальної групи стали активніше долучатися до позакласних заходів, проявляли ініціативу в обговореннях, пропонували власні ідеї та виявили підвищену мотивацію до занять фізичною культурою.

Таким чином, результати дослідження підтвердили ефективність гейміфікації як засобу не лише активізації фізичної діяльності, а й формування цінностей олімпізму, розвитку етичної свідомості, командної взаємодії, самодисципліни та прагнення до самовдосконалення. Гейміфікований підхід забезпечує інтеграцію навчання й виховання у доступному, динамічному й мотиваційному форматі, що повністю відповідає запитам сучасної школи та

цінностям Нової української школи.

У подальших дослідженнях доцільно зосередитися на тривалій дії гейміфікованих програм, їх адаптації до учнів з різним рівнем фізичної підготовки та включенні новітніх цифрових технологій у систему фізичного виховання. Перспективним також є залучення широкого кола партнерів – шкіл, НОК України, місцевих органів влади, ІТ-платформ – для створення національних освітніх ініціатив на базі олімпійських цінностей та гейміфікації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антонов Є.В. Підготовка майбутнього вчителя інформатики до гейміфікації освітнього процесу основної школи. Дис. на здобуття доктора філософії 011 – освітні педагогічні науки. 2024. Житомир. 270 с.
2. Бойко І.А. Олімпійська освіта в стратегії розвитку сучасного олімпійського руху. *Молодь та олімпійський рух: Збірник тез доповідей X Міжнародної наукової конференції молодих учених* (Київ, 2017). Київ: НУФВСУ, 2017. С. 18–20.
3. Булатова М. М., Єрмолова В. М. Твій олімпійський путівник. [4-е вид. доп.]. К.: Видання Національного олімпійського комітету України, 2017. 144 с.
4. Булатова М. Олімпізм як універсальна концепція виховання та освіти молоді. *Фізичне виховання в школі*. 2008;1(51):40–3
5. Валіцька А. О., Головська І. Г. Емоційний стан підлітків в умовах війни. *Актуальні питання гуманітарних наук*, Вип. 60, Т. 2, 2024, с. 277–278. DOI: 10.24919/2308-4863.2/60.285059.
6. Вржесневський І., Вржесневська Г. Ідеали і цінності олімпізму – проблеми та шляхи наукового пошуку. *Наука в олімпійському спорті*. 2021. №1. С. 32–36.
7. Вплив сучасних інформаційних технологій на якість професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури / Отравенко О. В. *Науково-методичні основи використання інформаційних технологій в галузі фізичної культури та спорту: збірник наукових праць* [Електронний ресурс]. Харків: ХДАФК, Випуск 2 (2018). С. 70-73.
<http://ujdvc.com.ua/index.php/wissn009/article/view/132522>
8. Горелов В., Саля Д. Гейміфікація навчання. *Матеріали міжнародної наукової конференції. Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Університет АГН* (Краків, Польща). 2019. С. 136–139.
9. Городинський С.І, Ібрагімова Л.С. Особливості впровадження олімпійської освіти у навчальний процес в Україні. *Молодий вчений*.

2017;3.1(43.1):99–102.

10. Дейнеко А. Х., Красова І. В., Стадник С. О. Філософія сучасного олімпізму очима українських й американських спортсменок. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*, Вип. 4(177), 2024, с. 46–50. DOI: [10.31392/UDU-nc.series15.2024.4\(177\).09](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.4(177).09).

11. Єрмолова В.М. Теоретико-методичні засади інтеграції олімпійської освіти в навчально-виховний процес школярів [автореферат]. Київ: Нац. ун-т фіз. виховання і спорту України; 2010. 20 с.

12. Єрмолова В.М. (2011). Олімпійська освіта: теорія і практика: навч. посіб. Київ, 335 с. URL: https://unisport.edu.ua/sites/default/files/biblioteka_nahodzhennya/ermorlova_book.pdf.

13. Іваненко Г., Білецька В. Шляхи впровадження олімпійської освіти в освітній процес студентської молоді України. *Спортивний вісник Придніпров'я*, № 3, 2022, с. 55–61. DOI: [10.32540/2071-1476-2022-3-055](https://doi.org/10.32540/2071-1476-2022-3-055).

14. Ігнатенко В. М., Панасюк І. В. Тернопільське обласне відділення НОК України – діяльність спрямована на розвиток. *Олімпійський рух на теренах Західної України – минуле та сьогодення: Матеріали II регіонального науково-методичного семінару (Тернопіль, 2017)*. Тернопіль: В-во СМТ «Вектор», 2017. С. 41–43.

15. Карленко В. П., Огнистий А. В., Вацеба О. М., Лях-Породько О. О., Романів С., Лариса-Барабаш-Темпл, Биц М., Роман Р., Касянчук С. Значущість принципів олімпізму для об'єднання світового українства. *Олімпійський рух на теренах України – минуле та сьогодення: Матеріали всеукраїнської наукової конференції (Тернопіль, 2023)*. Тернопіль: В-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2023. С. 77–97.

16. Качан О.А., Отравенко О.В. Цікава фізкультура як бренд Нової Української Школи: навч.-метод. посіб. / О.А. Качан, О.В. Отравенко. Полтава: вид-во ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». 2025.

154 с. URL: <https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/11180>.

17. Качан, О. А., & Отравенко, О. В. (2025). Проектна діяльність у фізичному вихованні: реалізація концепції «Цікава фізкультура» як важливого інструменту соціалізації особистості. *Соціальна педагогіка: теорія та практика*, (2), 37–48.

DOI <https://doi.org/10.12958/1817-3764-2025-2-37-48>.

18. Качан О.А. Упровадження інноваційних технологій у фізкультурно-спортивну діяльність: навчально-методичний посібник / О.А. Качан. Слов'янськ: Вид-во Б.І. Моторіна, 2017.187 с.

19. Качан О.А., Кудрявець Д.С., Вольвак М.О. Методичний путівник учителя НУШ: фізична культура. Краматорськ: Витоки, 2021. 82 с.

20. Коваленко О.О., Паламарчук Є.А. Моделі гейміфікації в системах управління навчанням : монографія. Вінниця : ВНТУ, 2023. 85 с.

21. Колеснікова Т. (2024). Гейміфікація уроків фізичної культури як засіб підвищення координаційних здібностей учнів середніх класів. *Фізична культура і спорт. Виклики сучасності: тези IV Всеукр. науково-практ. конф. (Харків, 25 жовтня 2024 року)*. Харків, С.102–106. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/items/c0a2f2ef-ce73-4a21-998e-27335a3eff90>.

22. Лазоренко С. Олімпійська освіта як засіб формування гуманістичних цінностей у молоді. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*, Вип. 47, Т. 3, 2022, с. 181.

23. Лелека В. & Гузенко Я. (2024). Гейміфікація як інноваційний метод навчання фізичної культури в контексті Нової української школи. *Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи: зб. наукових праць*. Вип. 2(12). С.13–18. DOI: [https://doi.org/10.31499/2706-6258.2\(12\).2024.3150002](https://doi.org/10.31499/2706-6258.2(12).2024.3150002).

24. Макаревич О.О. Гейміфікація як невід'ємний чинник підвищення ефективності елементів дистанційного навчання. *Молодий вчений*. 2015. № 2 (17). С. 275–278.

25. Методичний путівник Нової української школи: фізична культура: зб. метод. матеріалів / Качан О. А., Кудрявець Д. С., Вольвак М. О.; за заг. ред. Качана

О. А. Краматорськ: Відділ інформаційно-видавничої діяльності, 2021. 62 с.

26. Методичний посібник із написання курсових та дипломних робіт : для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності А4.11 Середня освіта (Фізична культура) / авт.-укл. : О. В. Отравенко (гол. ред.), О. І. Соколенко, М. І. Карпенко. Полтава : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2025. 105 с.

27. Москаленко Н. В., Сорокаліт Н. С., Турчик І. Х. Ключові компетентності у фізичному вихованні школярів в рамках реформи «Нова українська школа». *Науковий часопис ім. М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. Київ, 2020. С. 364–371.

28. Наскрізна програма практики : методичні рекомендації для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю А4.11 Середня освіта (Фізична культура) Галузі знань А Освіта / Укл. : О. В. Отравенко, М. І. Карпенко. – Полтава : вид-во ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2025. 72 с.

29. Наумчук В. І., Палічук Ю. І. Розвиток олімпійської освіти школярів в умовах становлення Нової української школи. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*, № 1(159), 2023, с. 122–126. DOI: 10.31392/NPU-nc.series15.2023.1(159).26.

30. Отравенко О.В., Талалай Б.В. Гейміфікація як засіб виховання цінностей олімпізму у підлітків. *Collection of scientific papers «ΛΟΓΟΣ»*, 2025. 484-489. DOI 10.36074/logos-09.05.2025.100.

31. Отравенко О.В., Діхтяренко З.М., Ганчева В.І., Єрмоменко Е.А. (2024). Формування української національної ідентичності учнівської та студентської молоді в системі національно-патріотичного виховання. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. №1 (360), С.142–152. DOI: [https://doi.org/10.12958/2227-2844-2024-1\(360\)-142-152](https://doi.org/10.12958/2227-2844-2024-1(360)-142-152).

32. Отравенко О.В., Діхтяренко З.М., Ганчева В.І., Єрьоменко Е.А. (2024). Виховання ціннісного ставлення учнів, студентів і курсантів до здоров'язбережувальної діяльності засобами бойового хортингу. *Проблеми освіти*. Випуск 2(101). С.278–298. DOI: <https://doi.org/10.52256/2710-3986.2-101.2024.18>.
33. Отравенко О.В. (2025). Психофізична підготовка майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності. *Педагогічні науки*. №109: С.70-77. DOI: <https://doi.org/10.32999/ksu2413-1865/2025-109-9>.
34. Отравенко О.В. Педагогічні умови формування здоров'язбережувальної компетентності учнівської та студентської молоді в умовах ступеневої освіти. *Здоровье, спорт, реабилитация*. 2016. № 4, С.47-50. ISSN 2520-2685.
35. Отравенко О. В. Здоров'язбережувальна компетентність як складова якісної професійної підготовки здобувачів вищої освіти. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2019. № 4(327). Ч. 1. С. 100–107. DOI: [https://doi.org/10.12958/2227-2844-2019-4\(327\)-1-100-107](https://doi.org/10.12958/2227-2844-2019-4(327)-1-100-107)
36. Отравенко О.В. Моніторинг якості професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури як складова частина цілісної системи якості освіти. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. № 8 (322), Листопад, 2018. Ч.1. С.21-29. ISSN 2227-2844.
37. Отравенко О. В., Довгань Н. Ю., Ганчева В. І., Гончаренко В. І. Новітні технології навчання фізичній культурі учнівської молоді в умовах глобальних змін і викликів. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2022. № 3(351). С. 6–20. DOI: [https://doi.org/10.12958/2227-2844-2022-3\(351\)-6-20](https://doi.org/10.12958/2227-2844-2022-3(351)-6-20).
38. Отравенко О.В., Дубовой О.В., Гончаренко В.І. Стресостійкість як професійно значуща риса майбутнього фахівця фізичного виховання і спорту в умовах сучасних змін. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2023. № 3(357). С. 77–84. DOI: [https://doi.org/10.12958/2227-2844-2023-3\(357\)-77-84](https://doi.org/10.12958/2227-2844-2023-3(357)-77-84)

39. Павлюк Є., Павлюк О. Трансформація цінностей олімпізму та професіоналізація олімпійського спорту під впливом глобалізації та ринкових механізмів. *Physical culture and sport: scientific perspective*. 2025. №1 (12). С. 193–196.
40. Пасічник О. Гейміфікація процесу навчання іноземної мови студентів закладів вищої освіти. *Збірник наукових праць*. Вип. 24 (1–2018). Ч. 2. С. 344–348.
41. Передерій В. Інноваційні форми олімпійської освіти на міжнародному та національному рівнях. Дис... на здобуття наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання та спорту 24.00.01 – Олімпійський та професійний спорт. Львів. 2019. 247 с.
42. Переяславська С. О., Козуб Г. О. Гейміфікація у навчальному процесі школи: посібник. Старобільськ: ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2021. 125 с.
43. Постернак Н., Токменко І., Яніцька Л. Застосування гейміфікації під час проведення практичних занять з дисципліни «Медична біохімія». *Освіта. Інноватика. Практика*, Т. 11, № 6, 2023, с. 15–20. DOI: 10.31110/2616-650X-vol11i6-002.
44. Пристинський В., Пристинська Т. Освітні практики та технології у фізичній культурі і спорті в умовах сучасних викликів. Монографія; за ред. В.М. Пристинського, Т.М. Пристинської. Слов'янськ : ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2025. 810 с. URL: <https://pмотафк.ddpu.edu.ua/vd&fvsgro/index.htm>.
45. Прокоф'єва Л. А., Тітова Г. В. Гейміфікація як метод формування стійкої мотивації до занять фізичною культурою. *Сучасні методи та форми організації освітнього процесу у закладах вищої освіти: зб. матеріалів Всеукр. наук.-метод. конф. Одеса: Університет Ушинського, 2022. С. 172–177.*
46. Радченко Л. Олімпійська освіта як складова педагогічної діяльності та фактор залучення молоді до гуманістичних цінностей олімпізму. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації: збірник наукових праць*. Вип. 17. Вінниця: ТОВ «Планер», 2014. С. 794–798.

47. Розпорядження КМУ №988-р від 14 грудня 2016 року Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>

48. Саган О. В. Гейміфікація як сучасний освітній тренд. *Збірник наукових праць «Педагогічні науки»*, 2022. Вип. 100. С.12-18 : [Електронний ресурс] : URL: <https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/4519/3989>

49. Сороколіт Н. С. Готовність учителів фізичної культури до реалізації основних положень Нової української школи у фізичному вихованні. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2021. № 2. С. 137–146.

50. Скрипченко І.Т., Отравенко О. В. Юнацькі олімпійські ігри як сходинка до олімпійських вершин: цифри, факти, результати. *Олімпійський рух на теренах України – минуле та сьогодення. Матеріали всеукраїнської наукової конференції. За заг.ред. Огністого, А.В., Огніста К.М. Тернопіль: В-во ТНПУ ім. В.Гнатюка, 2025. 254 с.*

51. Сучасні тенденції та перспективи розвитку якісної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту в умовах ступеневої освіти: зб. наук. праць за матер. VII Міжнародної наук.-практ. конф. (Полтава – Лубни, 17-18 квітня 2025 р.) / за заг. ред. О. В. Отравенко. Полтава: вид-во ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2025. 584 с. <https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10173>

52. Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичного виховання і спорту: колективна монографія: за гол. ред. О. В. Отравенко; авт. кол.: Л. В. Зубченко, О. В. Ливацький, С. Ю. Ливацька, Н. П. Мартинова, О. В. Отравенко, О. І. Соколенко, О. Д. Шинкарьова, С. І. Шинкарьов. Полтава: Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2023. 216 с. <http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9835>

53. Талалай Б.В., Отравенко О.В. Формування цінностей олімпізму здобувачів освіти засобами фізичного виховання. *Збірник наукових праць за матеріалами III Всеукр. науково-практ. інтернет-конференції з міжн. участю «Сучасні проблеми фізичного виховання, спорту та туристично-краєзнавчої і фізкультурно-оздоровчої роботи»*. 26 листопада 2024 року. Глухів: ГНПУ ім. О. Довженка, 2024. С.274-278.

54. Ткаченко О. Гейміфікація освіти: формальний і неформальний простір. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2015. Вип. 11. С. 303-309.

55. Товт В. І. Гейміфікація як інноваційний метод формування ключових компетентностей підлітків у процесі фізичного виховання. *Актуальні питання гуманітарних наук*, Вип. 60, Т. 1, 2024, с. 148–152. DOI: 10.24919/2308-4863.1/60.285502.

56. Толочко С. Інноваційні технології формування компетентності здобувачів освіти: від гейміфікації до проєктної діяльності. *Вісник науки та освіти*. № 4 (10). 2023. С. 710-725.

57. Третяк О. О., Клімцова С. А. Формування цінностей здорового способу життя в учнів засобами фізичного виховання. *Актуальні питання гуманітарних наук*, Вип. 58, Т. 4, 2023, с. 254–255. DOI: 10.24919/2308-4863.4/58.288135.

58. Хома О. Олімпійська освіта у процесі виховання дітей та молоді // *Матеріали студентської наукової конференції. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника*, 2023. С. 165–167.

59. Щебельська О. А. Особливості формування ціннісних орієнтацій учнів старшого підліткового віку. *SWorldJournal*, Вип. 11, Ч. 6, 2022, с. 127–128. DOI: 10.30888/2663-5712.2022-11-06-136.

60. Щербашин Я.С. Олімпійська освіта в процесі формування гуманістичних цінностей у школярів. *Науковий часопис українського державного університету імені Михайла Драгоманова*. Серія 15, (1(159)), 2023. 146-150. [https://doi.org/10.31392/npu-nc.series15.2023.1\(159\).35](https://doi.org/10.31392/npu-nc.series15.2023.1(159).35)

61. Щербашин Я. С. Олімпійська освіта в системі формування гуманістичних цінностей школярів: автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.01 / Національний університет фізичного виховання і спорту України. Київ, 2014. 20 с.
62. Юхимук В, Вацеба О. Сприйняття цінностей олімпізму українськими школярами. В: *Вісник Прикарпатського університету. Серія: Фізична культура*. Зб. наук. пр. Івано-Франківськ; 2008;6, с. 3–7.
63. Яворська Т. Є., Крук А. З., Кафтанова Т. Є. Проблеми та перспективи розвитку олімпійського руху в Україні. *Житомирський державний університет імені Івана Франка*, 2022, с. 374–379.
64. Arufe-Giráldez, V., Sanmiguel-Rodríguez, A., Ramos-Álvarez, O., & Navarro-Patón, R. (2022). Gamification in Physical Education: A Systematic Review. *Education Sciences*, 12(8), 2-17. <https://doi.org/10.3390/educsci12080540>
65. Binder D. Canada: Olympic education programs as legacies of Olympic Games. In: Naul R, Binder D, Rychtecky A, Culpan I, editors. Olympic education: an international review. New York: Taylor&Francis; 2017, p. 104–180
66. Bulatova M., Krol I., Ermolova V., Radchenko L. (2019). The cultural heritage of the Olympic movement for shaping the ability of schoolchildren to self-development, creative activity, involvement in the Olympic movement. *Journal of Physical Education and Sport (JPES)*. Vol 19 (6), PP. 2075–2080. URL: <https://www.cabidigitallibrary.org/doi/full/10.5555/20203170986>.
67. Kohe G. & Chatziefstathiou D. (2014). Olympic education in the United Kingdom – rethinking London 2012, learning ‘legacies’ and their pedagogical potential. In: Chatziefstathiou D, Muller N, editors. *Olympism, Olympic education and learning legacies*. Newcastle upon Tyne: Cambridge scholars Publishing; p. 60–72. URL: <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9780203131510-9/london-2012-geoffery-kohe-dikaia-chatziefstathiou>.
68. El-Tanahi, N., Soliman, M., Abdel Hady, H., Alfrehat, R., Faid, R., Abdelmoneim, M., Torki, M., & Hamoudah, N. (2024). The effectiveness of gamification in physical education: A systematic review. *International Journal of*

Education in Mathematics, Science, and Technology (IJEMST), 12(2), 411–412.
<https://doi.org/10.46328/ijemst.4005>

69. Ferraz R., Ribeiro D., Alves A. R. et al. Using Gamification in Teaching Physical Education: A survey review. *Montenegrin Journal of Sports Science and Medicine*. 2024. Issue 20(1). P. 31–44. DOI: 10.26773/MJSSM.240304 .

70. Fioranzi A, Florio G. Analysis of the Olympic ideals applied to the World of business 2010 winners. In: Chatziefstathiou D, Muller N, editors. *196 Olympic education and learning legacies*. Newcastle upon Tyne: Cambridge scholars Publishing; 2014, p. 260–7.

71. Flatau J. Sport coaches as conveyors of Olympic values: an empirical survey Jens Flat au. In: Chatziefstathiou D, Muller N, editors. *Olympism, Olympic education and learning legacies*. Newcastle upon Tyne: Cambridge scholars Publishing; 2014, p. 28–38.

72. Gartner. Gamification. дата звернення 28.03.2025 р. Вебсайт.url: <https://www.gartner.com/en/search?keywords=gamification> .

73. Chatziefstathiou D, Müller N. *Olympism, olympic education and learning legacies*. Cambridge Scholars Publishing; 2014. 292 p.

74. National Olympic Committee of Ukraine [Internet]. 2012. [cited November 2017]. URL: <http://noc-ukr.org/>

75. Otravenko O. V. Formation of digital competence of future physical education teachers in innovative environment. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020. Т. 3. Вип. 70. С. 180–184. DOI: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.70-3.33>.

76. Otravenko O.V. Trends in the development of creative scientific potential in higher education applicants. *SWorldJournal*. 2022. № 2 (15-02). P. 40–45. DOI: <https://doi.org/10.30888/2663-5712.2022-15-02-006>.

77. Olena Otravenko, Olena Shkola, Olena Shynkarova, Valeriy Zhamardiy, Oleksandr Iyvatskyi, Dmytro Pelypas (2021). Leisure and recreational activities of student youth in the context of healthpreservation. *Journal for Educators, Teachers and Trainers*, Vol. 12(3). 146-154. ISSN: 1989-9572.

78. Olena Otravenko, Olena Shkola, Valeriy Zhamardiy, Olena Sokolenko, Olena Pavliuk, Oleksandr Hadiuchko (2022). Analysis Of The Current State Of Training Of Future Specialists In Physical Culture And Sports In The Conditions Of Distance Learning. JOURNAL of Positive School Psychology <http://journalppw.com> 2022, Vol. 6, No.8, 6018-6031. ISSN 2717-7564 (Online). URL: <https://journalppw.com/index.php/jpsp/article/view/10876>

79. Sal-de-Rellán, A., Hernández-Suárez, Á., & Hernaiz-Sánchez, A. (2025). Gamification and motivation in adolescents: Systematic review from Physical Education. *Frontiers in Psychology*, 16, 12-14 Article 1575104. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2025.1575104>

80. Verbakh V. Gamification. URL: <https://gameit.tech/tag/kevin-verbakh/>

ДОДАТКИ

Додаток А

Анкета для учнів підліткового віку задля визначення рівня обізнаності та ставлення до олімпізму та його цінностей і їх участь у фізкультурно-оздоровчій діяльності

1. Ваш вік?

- А) 12-13 років
- Б) 14-15 років
- В) 16-17 років

2. Ваша стать?

- А) Чоловіча
- Б) Жіноча

3. Як часто ви відвідуєте заняття з фізичної культури?

- А) Завжди
- Б) Час від часу
- В) Рідко
- Г) Не відвідную

4. Чи займаєтеся ви додатково спортом або фізичною активністю поза школою?

- А) Так, у спортивній секції/клубі
- Б) Так, самостійно (пробіжки, тренажерний зал, йога тощо)
- Г) Ні

Блок 2. Обізнаність про олімпійські цінності

5. Чи знаєте ви, що таке олімпійські цінності?

- А) Так
- Б) Ні

6. Якщо так, які олімпійські цінності вам відомі? (можна обрати декілька)

- А) Досконалість
- Б) Дружба
- В) Повага

Інше: _____

7. Чи вважаєте ви, що олімпійські цінності важливі для сучасної молоді?

- А) Так
- Б) Ні
- В) Не знаю

Блок 3. Вплив фізкультурно-оздоровчої діяльності

8. Чи вважаєте ви, що заняття спортом сприяють розвитку таких якостей,

як чесність, дисципліна, повага до суперника?

- А) Так
- Б) Частково
- В) Ні

9. Що для вас означає «чесна гра» (fair play) у спорті?

- А) Дотримання правил
 - Б) Повага до суперників
 - В) Відсутність допінгу та обману
- Інше: _____

10. Чи впливає участь у спортивних змаганнях на ваше ставлення до командної роботи та взаємодопомоги?

- А) Так, я ставлюся до команди більш відповідально
- Б) Частково, залежно від обставин
- В) Ні, це не впливає

Блок 4. Особиста участь у спортивно-патріотичних заходах

11. Чи берете ви участь у позаурочних заходах спортивно-патріотичної спрямованості?

- А) Так
- Б) Ні

12. Розкажіть про ваш досвід та враження після відвідування таких заходів? (якщо ви вже брали участь)

Ваша

відповідь: _____

13. Чи берете ви участь у вебінарах та челенджах від Луганського обласного відділення НОК України спільно із ГО «Спортивна спілка школярів та студентів Луганщини»?

- А) Так, регулярно
- Б) Інколи
- В) Ні, але хотів(ла) би
- Г) Ні, не цікавлюся

14. В яких заходах з олімпійської тематики ви хотіли б ще взяти участь?

Ваша

відповідь: _____

Блок 5. Особисте ставлення до спорту та олімпійських ідеалів

15. Чи мотивують вас історії відомих олімпійців на заняття спортом?

- А) Так
- Б) Ні
- В) Ніколи не чув/ла таких історій

16. Які труднощі заважають вам займатися спортом або фізичною активністю? (можна обрати декілька)

А) Брак часу

Б) Відсутність мотивації

В) Недостатня підтримка від вчителів/батьків

Інше: _____

Блок 6. Пропозиції та побажання

17. Як на вашу думку можна покращити заняття з фізичної культури, щоб вони були цікавішими?

А) Більше ігрових видів спорту

В) Участь у спортивних заходах та змаганнях

Г) Сучасні методи тренувань

Інше: _____

18. Які види спорту або активності ви хотіли б спробувати у школі? (відкрите питання)

Ваша

відповідь: _____

Додаток Б

Тестові питання для перевірки та вдосконалення знань з теми «Олімпійські ігри. Олімпійські цінності».

1. Розшифруйте слово: _ л _ м п _ _ а

А) Олімпіада

Б) Атлетика

В) Олімпійський вогонь

Г) Спорт

2. Оберіть правильне твердження яке є частиною справжньої олімпійської клятви.

А) Ми клянемося змагатися заради грошей та слави, будь-якою ціною здобуваючи перемогу.

Б) Ми клянемося використовувати всі можливі методи для досягнення результату, навіть якщо це суперечить правилам.

В) Ми клянемося брати участь у змаганнях чесно, поважати правила та суперників, зберігаючи дух олімпізму.

Г) Ми клянемося підтримувати лише своїх співвітчизників та допомагати їм у будь-який спосіб.

3. Що символізують олімпійські кільця?

- А) Кільця символізують п'ять найкращих спортсменів усіх часів.
- Б) Кільця означають п'ять основних видів спорту, що були на перших Олімпійських іграх.
- В) Кільця представляють п'ять континентів, які об'єднуються завдяки спорту.
- Г) Кільця були випадковим малюнком засновника Олімпійських ігор, який не має символічного значення.

4. З якого року на Олімпійських іграх почали вручати три види медалей – золоту, срібну та бронзову?

- А) З перших Олімпійських ігор у 776 році до н.е.
- Б) У 1904 році, коли вперше ввели поділ на три місця (золото, срібло, бронза).
- В) У 1896 році, на перших сучасних Олімпійських іграх.
- Г) У 1920 році, коли розробили новий дизайн нагород.

5. Хто є найбільш титулованим олімпійцем в історії, який здобув найбільше золотих медалей а саме 23?

- А) Усейн Болт (легка атлетика)
- Б) Майкл Фелпс (плавання)
- В) Лариса Латиніна (гімнастика)
- Г) Карл Льюїс (легка атлетика)

6. Перед вами чотири ситуації, які можуть трапитися на спортивному змаганні. Оберіть ту, яка є прикладом чесної гри.

- А) Гравець навмисно симулює травму, щоб отримати перевагу для своєї команди.
- Б) Під час бігу один із суперників випадково падає, і атлет зупиняється, щоб йому допомогти, навіть якщо це коштує йому перемоги.
- В) Спортсмен помічає, що суддя припустився помилки на його користь, але вирішує не говорити про це.
- Г) Команда використовує нечесну тактику, яка не заборонена правилами, щоб перемогти будь-якою ціною.

7. Оберіть традицію яка є обов'язковою під час відкриття Олімпійських ігор.

- А) Запускання білих голубів як символу миру.
- Б) Виконання гімну країни, що приймає Олімпіаду.
- В) Запалення Олімпійського вогню.

8. Хто є автором музики Олімпійського гімну, і коли він був вперше виконаний?

- А) Вольфганг Амадей Моцарт, 1896 рік
- Б) Людвіг ван Бетховен, 1924 рік

- В) Спірос Самарас, 1896 рік
- Г) Йоганн Себастьян Бах, 1936 рік

9. Який персонаж став першим офіційним талісманом Олімпійських ігор?

- А) Лисичка Сохоран (Саппоро 1972)
- Б) Панда Бін Дунь Дунь (Пекін 2022)
- В) Вовчик Вальді (Мюнхен 1972)
- Г) Орел Сем (Лос-Анджелес 1984)

10. Яке головне гасло олімпійських ігор?

- А) Перемога будь-якою ціною!
- Б) Спорт – це мир і гармонія!
- В) Швидше, вище, сильніше – разом!
- Г) Головне – взяти участь!

Додаток В

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ПРОГРАМА ВПРОВАДЖЕННЯ
ОЛІМПІЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ ДЛЯ УЧНІВ СЕРЕДНЬОГО
ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

Загальні положення

I рік навчання

Програма розрахована на 4 тижні (один місяць) і має на меті інтеграцію олімпійських цінностей (дружба, повага, досконалість) у зміст уроків фізичної культури через активні методи, рухливі ігри, командну взаємодію, ігрову рефлексію та елементи гейміфікації. Оптимальний час проведення занять з 11:00 до 13:00 та з 17:00 до 19:00. Перед початком заняття необхідна динамічна розминка з акцентом на увагу, реакцію та взаємодію. У разі дистанційного або змішаного навчання використовуються онлайн-інструменти (Zoom, Google Meet), відеозаписи та інтерактивні тести на тематику олімпізму.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. ТЕОРЕТИЧНА ПІДГОТОВКА

Тема 1. Історія Олімпійських ігор: давні та сучасні.

Тема 2. Основні цінності олімпізму: дружба, повага, досконалість.

Тема 3. Символіка, ритуали та обряди Олімпійських ігор.

Тема 4. Видатні олімпійці України та світу.

Тема 5. Поведінка спортсмена на змаганнях: чесність, самоконтроль, командний дух.

2. МЕТОДИЧНА ПІДГОТОВКА

1. Вивчення нормативних документів та модельної навчальної програми з фізичної культури для 5–9 класів.

2. Розробка планів-конспектів з темою «Олімпійські цінності» у різних варіативних модулях (додаток В).

3. Проведення анкетування учнів на початку/кінці курсу з метою діагностики ставлення до спорту та цінностей (додаток А).

4. Розробка челенджів, квестів та карток самостійних занять (додаток Б).

ВПРАВИ ДЛЯ ЗАГАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ:

Кроси на витривалість, естафети на швидкість і взаємодію.

Човниковий біг, перестрибування перешкод, вправи на координацію.

Стрибки у довжину та вгору — розвиток спритності.

Гімнастичні вправи з партнером — розвиток довіри і поваги.

ВПРАВИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ОЛІМПІЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ

Естафета «Один за всіх, всі за одного» — Складання слова з олімпійської тематики

Естафета «Дружні. Разом» — передача предмету один одному.

«Олімпійська вікторина» — елемент гейміфікації.

Естафета «Олімпійська точність» - кидки на точність.

Естафета «Олімпійський забіг з факелом»: передача предмету один одному.

Обговорення ситуацій: «Як би ти вчинив на місці спортсмена?».

ВПРАВИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

Домашні тренування з самостереженням: контроль пульсу, відчуттів.

Відеоаналіз виступів олімпійців.

Онлайн-челенджі: «Моя щоденна перемога», «7 днів чесної гри», «Допоможи другові».

Ведення «Щоденника олімпійських цінностей»: що я зробив доброго/чесного/кращого за день.

Додаток Г

Конспект уроку фізичної культури

За варіативним модулем «Рухливі ігри (з олімпійською тематикою)» для учнів 7 класу

Тема уроку: «Знайомство за олімпізмом та його цінностями»

Мета уроку: ознайомити учнів з основними олімпійськими цінностями (досконалість, дружба, повага), формувати навички роботи у команді та чесної гри.

Завдання уроку: 1.Сформувати уявлення про олімпійські цінності. 2.Розвивати фізичні якості (швидкість, спритність). 3.Виховувати командний дух, повагу та дотримання правил чесної гри.

Тип уроку: Засвоєння нових знань

Місце проведення: спортивна зала

Дата проведення: 18.02.2025

Час проведення: 45 хвилин

Інвентар: м'ячі, конуси, свисток, гімнастичні обручі, каримати, фішки за перемогу, секундомір, картки з питаннями для конкурсу, букви для зіставлення слів з олімпійської тематики, факела(предмет імітує факел), саморобні медалі для нагородження за 1,2,3 місця.

Кількість учнів: 15

Викладач: Талалай Богдан Вікторович

№ з/п	Зміст навчального матеріалу	Дозування	Організаційні вказівки	Методичні вказівки
I <i>Підготовча частина 15 хв</i>				
1.	Шиккування в одну шеренгу, рапорт чергового, привітання, Повідомлення завдання уроку, техніка безпеки.	1'	Шеренга, зімкнутий стрій, інтервал – ширина долоні	Стройова стійка.
2.	Розказ вчителя про Олімпійські ігри, цінності та олімпізм.	4'		Вчитель розповідає основні аспекти тематики уроку. Про те чому Олімпізм необхідний в наш час, та важливість дотримуватися його цінностей. Учні уважно слухають, не відволікаючись.
3.	Вимірювання ЧСС	30''		Стройова стійка. Помістити 3 пальці на радіальній артерії або на зап'ясті, та знайти пульс.
4.	Стройові вправи на місці (повороти ліворуч, праворуч і кругом)	30''		Повороти виконувати за командою вчителя. Стежити за поставою та інтервалом між учнями.
5.	Стройові вправи на місці (повороти ліворуч, праворуч і кругом)	1'	У колону по одному,	

6.	<p>Ходьба та її різновиди: на носках, п'ятках, випадами, в напів присіді.</p>	2'	<p>дистанція 2 метри.</p>	<p>Рух виконувати з лівої ноги, спина рівна, очі дивляться вперед, необхідно стежити за поставою учнів та за дотриманням дистанції. Дивитись за утриманням рівноваги учнями. Положення рук за вказівками вчителя.</p>
	<p>Біг та його різновиди:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Повільний 2. Спиною в перед 3. З закидом гомілки назад 4. З високим підняттям стегна 5. Приставним кроком 6. З прискоренням 	30''	<p>Колона, дистанція 2 метри</p>	<p>Біг рівномірний, без прискорень з дотриманням дистанції</p> <p>Біг на носках, дивитись через ліве плече</p> <p>Руки на поясі, тулуб нахилений трохи в перед.</p> <p>Положення рук на поясі, спина рівна, дотримання дистанції.</p> <p>Руки на поясі, за командою вчителя зміна напрямку руху та сторони положення.</p> <p>Дотримання дистанції.</p>
7.	<p>Перехід на ходьбу, виконання вправи на відновлення дихання: На</p>	30''	<p>Дистанція 2 м.</p>	<p>Виконувати повний вдих та видих. Руки прямі, дотримуватися дистанції.</p>
8.	<p>рахунки 1-4 руки в сторони та гору</p>	5'		

<p>+ Вдих, 5-8 В.П + Видих.</p> <p>Перешикування з колони по одному у колону по три.</p> <p>Загально-розвиваючі вправи на місці:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ВП.ОС, кругові оберти головою , на 4 рахунки вправо та на 4 рахунки в ліво. - ВП.ОС, нахили головою <ul style="list-style-type: none"> 1 – вперед 2 - назад 3 – ліворуч 4 – праворуч - ВП.ОС, руки до плечей , кругові оберти в плечовому суглобі вперед на 4 рахунки та назад на 4 рахунки - ВП.ОС, нахили тулубом, <ul style="list-style-type: none"> 1-вперед 2-назад 3-вліво 4-вправо -ВП.ШС, руки в сторони, тулуб нахилений у перед, доторкнутися 		<p>Колона по три, дистанція 2м.</p>	<p>Виконувати за командою вчителя з дотриманням дистанції.</p> <p>Виконувати повільно, руки на поясі.</p> <p>Виконувати повільно, руки на поясі.</p> <p>Виконання повільне, робити повні оберти, руки на поясі.</p> <p>Робити повільно, як можна далі нахилитися, руки тримати на поясі.</p> <p>Під час виконання ноги та руки прямі, спина рівна, дотримуватися дистанції.</p>
--	--	-------------------------------------	---

	<p>правою рукою до лівої ноги , лівою рукою доторкнутися до правої ноги. Вправа «МЛИН».</p> <p>- ВП.ОС, випадки вперед з почерговою зміною ніг. Вправа виконується на 4 рахунки.</p> <p>- ВП.ШС – нахили вперед з торканням 1-нахил з торканням до лівої 2-до підлоги 3- до правої 4-вихідне положення</p>			<p>Руки на поясі, виконувати повільно та під рахунок.</p> <p>Виконувати повільно та під рахунок.</p>
--	--	--	--	--

II	Основна частина 26 хв 30 с			
1.	<p>Гейміфіковані естафети на тему «Олімпійські цінності»:</p> <p>Естафета «Один за всіх, всі за одного»</p>	5'	Колона по три. Дистанція 2 метри.	<p>Естафети націлені на розвиток цінностей, які притаманні ідеям олімпізму.</p> <p>Учні поділяються на 3 команди по 5 осіб. За сигналом учителя по черзі біжать до конусів і беруть по одній літері. Коли всі учасники повернуться з літерами, команда має скласти слово на олімпійську тематику. Перемагає команда, яка першою</p>

2.	Естафета «Дружні. Разом»	5'		<p>правильно складе слово. Вона отримує фішку.</p> <p>Команди залишаються без змін. Учасники сідають один за одним на каримати.</p> <p>М'яч передається над головою назад. Останній учень, отримавши м'яч, встає, біжить уперед і сідає першим. Естафета триває. Перемагає команда, яка більше разів змінить розташування в колоні за відведений час. Вона отримує фішку.</p>
3.	Естафета «Олімпійська точність»	5'		<p>Команди залишаються без змін. За сигналом учителя учасники виконують кидки в ціль (обручі на стіні). Кожна команда має 5 кидків. Учитель особисто рахує влучання. Перемагає команда з найбільшою кількістю влучань. Вона отримує фішку.</p>
4.	Естафета «Олімпійський забіг з факелом»	5'		<p>Команди залишаються без змін. За сигналом учителя перший учасник з «факелом» біжить, оббігає конус і повертається до команди, передає</p>

5.	Перешикуння із колони по три у три кола.	30''	Дистанція 2 м.	<p>факел наступному гравцеві та стає в кінець колони. Естафета триває, поки той самий учасник не повернеться знову на перше місце в колоні. Фішку отримує команда, яка першою завершить повне коло.</p> <p>Учні стоять у колоні по три. За командою: «3 колони по три – у три кола, перешикуйсь!» перші номери формують перше коло ліворуч, другі – друге коло попереду, треті – третє коло праворуч. Учитель контролює чіткість виконання, правильність формування кіл та збереження інтервалів.</p> <p>Команди формують три кола. Вчитель кожній групі ставить по 3 запитання. Якщо відповідь правильна – учні отримують 1 фішку. Якщо ні то питання переходить до іншої групи.</p>
6.	Міні - Вікторина «Олімпійські знання»	6'	Три кола, дистанція між учнями – 2 м.	

III				
Заклучна частина 3 хв 30 с				
1.	Шикування	15''	Шеренга. Інтервал ширина долоні.	Виконання за командою вчителя, дотримувати дистанцію.
2.	Вимірювання ЧСС	30''		

3.	«Олімпійське» нагородження команд	1'30''		Помістити 3 пальці на радіальній артерії або на зап'ясті та знайти пульс. Вчитель за підрахунками наявних фішок кожної команди, розподіляє групи за 1,2 та 3 місцями. Як нагороду, учні отримують медалі в олімпійському стилі.
4.	Підведення підсумків уроку. Та заключна промова вчителя.	30''		Підсумок виконаної роботи та наголошення на значущість олімпізму у наш час.
5.	Повідомлення домашнього завдання.	15''		Переглянути та проаналізувати виступ українських спортсменів на Олімпіаді в Парижі 2024 року.
6.	Організований вихід зі спортивної зали.	30''	Колона по одному, дистанція 1 м.	

Сертифікати участі у науково-дослідній діяльності

ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА

ДИПЛОМ

I ступеня

переможця II туру
VI Всеукраїнського конкурсу
наукових робіт для студентської молоді
«Здорова дитина – здорова нація»
у 2024/2025 н.р.

НАГОРОДЖУЄТЬСЯ
ТАЛАЛАЙ

Богдан Вікторович

*ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»*

В.о. ректора

Олександр КУРОК

Глухів, 2025

ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА

СЕРТИФІКАТ

ЗД № 31

учасника II туру
VI Всеукраїнського конкурсу наукових
робіт для студентської молоді
«ЗДОРОВА ДИТИНА – ЗДОРОВА НАЦІЯ»

**Талалая
Богдана
Вікторовича,**
*Державний заклад «Луганський
національний університет імені Тараса
Шевченка»*

Проректор
з науково-педагогічної роботи
Григорій ІМЦЕНКО

СЕРТИФІКАТ

№2874/24

ЗАСВІДЧУЄ УЧАСТЬ

Богдана ТАЛАЛАЯ

у роботі

**III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
з міжнародною участю**

**«Сучасні проблеми фізичного виховання, спорту та
туристично-краєзнавчої і фізкультурно-оздоровчої роботи»**

26 листопада 2024 року

Кількість годин: 6

Проректор
з науково-педагогічної роботи

Григорій ЛУЦЕНКО

ДОВІДКА №38

про впровадження результатів наукового дослідження під шифром
«Олімпізм – гейміфікація» здобувача вищої освіти 1 курсу другого
(магістерського) рівня спеціальності 014.11 «Середня освіта
(Фізична культура)» **Талалая Богдана Вікторівна**

Результати наукового дослідження Б.В. Талалая за темою: «Гейміфікація як інноваційний метод фізичного виховання з формування цінностей олімпізму у підлітків» успішно використовувалися вчителем фізичної культури, класними керівниками, учнями та батьками під час дистанційного навчання у першому півріччі 2024-2025 н.р.

Особливу увагу Богдан Талалай приділяє цілеспрямованій взаємодії з адміністрацією ліцею, вчителем фізичної культури, учнями та батьками щодо впровадження інноваційного методу гейміфікації з формування олімпійських цінностей у навчально-виховний процес з підлітками в умовах дистанційного навчання під час воєнного стану; запропоновано цікавий підхід: навчання через гру. Богдан успішно впроваджував у процес фізичного виховання учнів підліткового віку основні положення олімпійської освіти та олімпійських цінностей, зокрема: повагу, дружбу, досконалість, солідарність, чесну гру та взаєморозуміння. Спільно з Луганським обласним відділенням НОК України проведено Олімпійській челендж: шлях чемпіона (березень 2025 р.), складена анкета та проведено опитування для учнів: олімпійські цінності та фізична активність. Б. Талалай застосував авторські тести для перевірки теоретичних знань з основ олімпійських цінностей, а також надав методичні рекомендації щодо формування мотивації до здорового способу життя серед підлітків.

Результати впровадження засвідчили позитивні зміни у поведінці учнів: зросла їхня врівноваженість, підвищився рівень самодисципліни, відповідальності, взаємоповаги у колективі, а також посилилася зацікавленість у заняттях фізичною культурою та підтвердила ефективність і доцільність їх застосування в освітньому процесі Кременського ліцею №4 Кременської міської ради Луганської області.

Директор ліцею

Леонід **НОВИЦЬКИЙ**

17.04.2025 р.

про впровадження результатів наукового дослідження під шифром
Олімпізм – гейміфікація» здобувача вищої освіти 1 курсу другого
(магістерського) рівня спеціальності 014.11 «Середня освіта
(Фізична культура)» **Талалая Богдана Вікторовича**

Результати наукового дослідження Богдана Талалая за темою: Гейміфікація як інноваційний метод фізичного виховання з формування цінностей олімпізму у підлітків» успішно впроваджувалися серед учнів та студентів Луганської області за підтримки Луганського обласного відділення НОК України та Луганського регіонального відділення Олімпійської академії України протягом 2024-2025 н.р.

Богдан Талалай активно запроваджує серед учнів та студентів основні положення олімпійської освіти та олімпійських цінностей, зокрема: повагу, дружбу, **Відновити**ть, солідарність, чесну гру та взаєморозуміння **Відновити** було проведено: тематичні виховні години, серію інтерактивних занять, тренінгів, Олімпійський Челендж «Шлях чемпіона», науково-спортивний квест: Олімпійський вектор: освіта, цінності, майбутнє». Богданом також було розроблено інтелектуальну вікторину на перевірку знань учасників з історії та філософії Олімпізму; проведено опитування учнів-переселенців з Луганської області щодо їх обізнаності стосовно олімпійських цінностей та заходів, в яких вони брали участь; розроблено методичні рекомендації щодо інтеграції олімпійської освіти в освітній процес; використання навчальних ігор та авторських тестів на знання історії олімпійського руху та його цінностей.

Ці заходи спрямовані на єдність освітянської, спортивної та наукової спільнот задля формування здорової, активної, ціннісно-орієнтованої молоді та об'єднали учнів, вчителів, майбутніх педагогів, тренерів, дослідників і справжніх амбасадорів спорту;

За результатами впровадження відзначено підвищення зацікавленості учнівської та студентської молоді до занять фізичною культурою та спортом, формування в них олімпійських цінностей, активної громадянської позиції, відповідальності, мотивації до здорового способу життя та дотримання етичних норм поведінки.

Голова Луганського обласного
відділення НОК України

Віктор ОСТРЕЦОВ

18.04.2025 р.

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу
здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 014.11 Середня освіта. Фізична культура

Талалая Богдана Вікторівича

за темою «Гейміфікація як засіб фізичного виховання з формування цінностей олімпізму в учнів підліткового віку»

Кваліфікаційна робота Талалая Богдана Вікторівича за темою «Гейміфікація як засіб фізичного виховання з формування цінностей олімпізму в учнів підліткового віку» є результатом ґрунтовного дослідження актуальної проблеми формування цінностей олімпізму здобувачів базової середньої освіти. Серед подолання проблем, пов'язаних із впровадженням олімпійської освіти в освітній процес закладів освіти України науковці вважають **Відновити** учнівської молоді до Громадських органі **Відновити**

У роботі вдало визначено мету та завдання дослідження, а також обґрунтовано доцільність впровадження олімпійських цінностей у заклади загальної середньої освіти, які є переміщеними у результаті російської агресії.

Робота складається з 3-х розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку літератури (80 джерел, з них 15 іноземною мовою), 5 додатків. Загальний обсяг тексту – 95 сторінок. Робота містить 15 таблиць, 15 діаграм та 2 схеми.

Привертає увагу наукова новизна дослідження, яка полягає у розробці методичного забезпечення та запровадження методу гейміфікації з формування цінностей олімпізму в учнів-переселенців у процесі фізичного виховання.

Практичне значення. Розроблено анкету, тестові питання для перевірки та вдосконалення знань з теми «Олімпійські ігри. Олімпійські цінності», конспект уроку з впровадження олімпійських цінностей у ЗЗСО, проведено серію інтерактивних занять, тренінгів, вебінарів, квестів: Олімпійський челендж «Шлях чемпіона», науково-спортивний квест «Олімпійський вектор : освіта, цінності, майбутнє». Результати дослідження можуть бути використані у закладах освіти для вдосконалення процесу фізичного виховання за допомогою сучасних методів гейміфікації з формування цінностей олімпізму в учнів підліткового віку ЗЗСО.

За результатами кваліфікаційного дослідження взято участь у III Всеукр. науково-практичній інтернет-конференції з міжн. участю «Сучасні проблеми фізичного виховання, спорту та туристично-краєзнавчої і фізкультурно-оздоровчої роботи». 26 листопада 2024 року. Глухів: ГНПУ ім. О. Довженка. 2024; Всеукр. науково-практичній конференції з міжн. участю: «Актуальні питання реабілітації, спортивної медицини та підготовки тренерсько-

вчительського складу в умовах воєнного стану» присвячена 130-річчю Міжнародному олімпійському комітету», 12-13 грудня 2024 року. Виступ на пленарному засіданні на VII Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні тенденції та перспективи розвитку якісної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту в умовах ступеневої освіти» 17 квітня 2025 року.

Апробація результатів дослідження здійснювалася у Кременському ліцеї №4 Кременської міської ради (довідка №38 від 17.04.2025 р.) та Луганському обласному відділенні НОК України (довідка №32 від 18.04.2025 р.).

За темою дослідження надруковано 3 публікації: у Науковому пошуку молодих дослідників: Зб. наук. праць студентів. № 3. ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка». 2023. С.96-102; у збірнику наукових праць за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з участю «Сучасні проблеми фізичного виховання, спорту та туристично-краєзнавчої і фізкультурно-оздоровчої роботи». 26 листопада 2024 року. Глухів: ГНПУ ім. О. Довженка, 2024. С.274-278. У збірнику *Collection of scientific papers «ΛΥΓΟΣ»*, 2025. 484-489. DOI 10.36074/logos-09.05.2025.100 (Index Copernicus).

Робота відповідає вимогам до магістерських досліджень за змістом, структурою та оформленням. Вважаю, що кваліфікаційна робота заслуговує на високу оцінку, а її автор – на присвоєння ступеня магістра.

Рецензент

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри управління фізичною
культурою та спортом
Національного університету
«Запорізька політехніка»

Василь МАЗІН

Відповідно до вимог
завідувач відділу кадрів
Михайло Мусаківський

**Відгук
на кваліфікаційну роботу**

Талалай Богдан Вікторович

«Гейміфікація як засіб фізичного виховання з формування цінностей олімпізму в учнів підліткового віку»

подану на присвоєння другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014.11 Середня освіта (Фізична культура)

Наразі проблема гейміфікації як засобу фізичного виховання з формування цінностей олімпізму учнів підліткового віку у закладах загальної середньої освіти є дуже актуальною.

Богданом оброблено великий обсяг літературних джерел (80 найменувань), зроблено аналіз використаних методів та сучасних засобів фізичної культури. Слід відзначити професійну компетентність і наукову зрілість автора в чітко визначеній меті, об'єкті та предметі дослідження на основі чого були окреслені завдання кваліфікаційної роботи.

Богдан в науковій діяльності проявив самостійність, високу працездатність, цілеспрямованість і наполегливість. Богданом підготовлено та надруковано 3 публікації за темою дослідження.

Кваліфікаційна робота Б.Талалая виконана на високому рівні, висвітлена теоретична та практична спрямованість роботи.

Наукова новизна дослідження полягає у розробці методичних рекомендацій та програми впровадження олімпійських цінностей для учнів середнього підліткового віку засобами фізичного виховання, апробації методу гейміфікації з формування цінностей олімпізму в учнів-переселенців у процесі фізичного виховання.

Практичне значення. Розроблено анкету, тестові питання для перевірки та вдосконалення знань з теми «Олімпійські ігри. Олімпійські цінності», конспект уроку з впровадження олімпійських цінностей у ЗЗСО, проведено серію інтерактивних занять, тренінгів, вебінарів, квестів: Олімпійський челендж «Шлях чемпіона», науково-спортивний квест «Олімпійський вектор : освіта, цінності, майбутнє». Результати дослідження можуть бути використані у закладах освіти для вдосконалення процесу фізичного виховання за допомогою сучасних методів гейміфікації з формування цінностей олімпізму в учнів підліткового віку ЗЗСО.

Апробація результатів дослідження здійснювалася у Кременському ліцеї №4 Кременської міської ради Луганської області (довідка №38 від 17.04.2025 р.) та Луганському обласному відділенні НОК України (довідка №32 від 18.04.2025 р.). За результатом дослідження надруковано 3 статті.

Як науковий керівник вважаю, що кваліфікаційна робота Б.Талалая відповідає вимогам, що висувають до оформлення робіт такого жанру та може бути рекомендована до захисту, а її автор заслуговує на присвоєння другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014.11 Середня освіта. (Фізична культура).

Науковий керівник:

к.п.н., доцент, завідувач кафедри
теорії та методики фізичного

виховання

Олена ОТРАВЕНКО